БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 91 (19.762). 1987 йил 21 апрель, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Партия XXVII съезди белгилаган режаларни амалга оширайлик!

(КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил 1 Май Чақириқларидан).

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН!

Коммунистик партиямиз КПСС XXVII съезди белгилаб берган мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш программасини муваффақиятли амалга ошириш учун курашда меҳнаткашларнинг маънавий ҳаётини бойитишга, уларнинг билим ва маданиятини, сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумида таъкидланганидек, кишилар онгини тубдан қайта қуриш, уларни марксча-ленинча дунёқараш билан қуроллантириш идеология ишининг мағзини ташкил этади. Бу ишнинг муҳим ва самарали бўғини, халқнинг маънавий эҳтиёжини қондиришнинг мақбул формаси— «Билим» жамиятидир.

Кеча республикамизда Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг X съезди бўлиб ўтди. Ушбу оммавий кўнгилли жамият меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партиянинг ишончли, синалган, энг яқин ёрдамчиси бўлиб хизмат қилмоқда. Ҳамма жабҳаларда янгиланиш ва қайта қуриш бораётган ҳозирги даврда жамият фаолияти мамлакатнинг маънавий ҳаётига чуқур сингиб боришга, халққа билим ва маърифат тарқатишга даъват этилгандир. Бу шарафли иш кўп сонли совет зиёлилари фаолиятининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Кейинги бир йилда жамият аъзолари кучи билан 643,7 мингта лекция ўқилди. Жамиятнинг кўп қиррали иши оммага партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини, қайта қуриш ва жадаллаштириш даврида экономика проблемаларини, фан-техника, маданият ва санъат тараққиётини, халқаро аҳволни чуқур тушунтиришга қаратилгандир. Ҳозирги даврда ўқилаётган лекцияларнинг асосий қисми партиянинг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш ва қайта қуриш соҳасидаги фаолиятига бағишланмоқда. КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди, партия Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларини пропаганда қилиш жамият фаолиятида марказий ўрин эгаллайди.

«Билим» жамияти ташкилотлари кенг халқ оммасига партия қарорларини етказишда, уни кундалик ҳаётга татбиқ этишда янада кўпроқ иш қилишлари мумкин эди. Бироқ жамият фаолиятида рўй берган турғунлик жараёни, лекция ўқишларни планлаштиришнинг давр талабларига номувофиқ бўлганлиги, консерватизм, эскирган усул ва услублар республикани социал-иқтисодий ривожлантириш режаларини янада самаралироқ пропаганда қилишга халақит берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениеси ишидаги жиддий камчиликлар ва правление коллективида вужудга келган носоғлом вазият тўғрисидаги қарорида идеология ишининг бу муҳим таркибий қисмида йўл қўйилган жиддий камчиликлар ҳақида ошкора ва принципиаллик билан сўз юритилди.

Хўш, шундан кейин ўтган давр мобайнида «Билим» жамияти ташкилотларида қандай сифат ўзгаришлари бўлди! Уни қониқарли деб бўладими! Жамият правлениеси аппарати қайта қурилди, структураси ўзгариб, секция ва комиссияларга амалий иш тажрибасига эга бўлган ёш, ғайратли кучлар келиб қўшилди. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш коллегиаллик билан ҳал этиладиган бўлди. Бироқ «Билим» жамияти ташкилотлари конференциялари якуни ҳамда редакцияга келаётган хат-хабарлар шуни кўрсатмоқдаки, жамият фаолиятини қайта қуришни изчил давом эттириш соҳасида ҳали кўп меҳнат қилиш талаб этилади.

«Ҳисобот даврида жойларда ўқилган 1096 та лекциянинг таъсир кучини сезмаяпмиз, — деди «Билим» жамияти Қашқадарё область ташкилотининг конференциясида Муборак шаҳар партия комитетининг секретари Р. Сатторова. — Бунинг сабаби лекциялар ҳаёт билан боғланмаётир. Қуруқ ваъзхонликдан, насиҳатгўйликдан иборат бўлиб қолмоқда. Китоб район партия комитетининг секретари М. Раҳматова ҳам «Билим» жамияти область ташкилоти раҳбарлари ҳамон эскича услубда ишлаётганлигини, правление аъзолари жойларда бўлиб, бошланғич ташкилотларга конкрет амалий ёрдам бермаётганлигини танқид қилади. Бундай мисоллар Фарғона, Навоий, Самарқанд областларида ҳам рўй беряпти. «Билим» жамияти ташкилотлари кенг халқ оммасидан ажраб қолмоқда, планлар кўпинча расмият учунгина тузилаётир. Меҳнатобод районидаги хўжаликларда бир йил мобайнида, «Сохгидрострой» бошқармаси ҳамда «Сўх» совхозида (бошланғич ташкилот масъул секретари М. Маматов) икки йил давомида бирорта лекция ўқилмаганлиги на партия ташкилотларини ва на «Билим» жамияти область ташкилотини ташвишга солаётир. Яқинда газетамизда босилган «Учар лекторлар» сарлавҳали корреспонденцияда «Билим» жамияти Беруний район ташкилотининг масъул секретари Т. Юсуповнинг лектор кадрларни танлашда қариндош-уруғчиликка зўр бергани, ҳатто уларга ўқилмаган лекциялар учун ҳам ҳақ ёзгани қаттиқ танқид қилинган эди. Бундай фактлар якка-ёлғиз эмас. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш масаласини президиум бюросида муҳокама этиш ва правление президиумида тасдиқлашни қатъий қилиб қўйиш лозимлиги кўпинча унутиб қўйилмоқда. Сурхондарё, Қашқадарё, Наманган ва Сирдарё область ташкилотлари ҳатто лекторларни аттестациядан ўтказишга жуда юзаки ёндашдилар. Бундай аҳвол билан энди муроса қилиб бўлмайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумида қайд этилганидек, бу соҳада талабчанликни кескин кучайтириш, барча бўғинларда қайта қуришни принципиаллик билан амалга оширишга эришмоқ лозим. Ижтимоий-сиёсий билимларни тарқатиш меҳнаткашларга партия сиёсатини чуқур тушунтириб, уларда юксак маънавий хислатларни, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ҳиссини камол топтириш билан қўшиб олиб борилиши лозим.

Партия идеология фронти барча ходимларидан ғоявий-тарбиявий ишларни меҳнаткашларнинг қайта қурувчи фаолияти билан чамбарчас боғлаб олиб боришни қатъий талаб этмоқда. Кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида лекторлар ўқиётган лекцияларнинг таъсирчанлигини оширишга эътиборни кучайтириш лозим.

Жамият ишида совет ташқи сиёсатини пропаганда қилиш муҳим ўрин тутади. Давлатимиз тинчлик ва ядровий қуролсизланиш сиёсатини муваффақиятли олиб боряпти. Партиямизнинг халқаро проблемаларни ҳал этишга ленинча ёндашувини, унинг тинчлик учун, халқлар хавфсизлиги, демократия ва социализм учун курашини кишилар онгига чуқур сингдирмоқ зарур.

«Билим» жамияти аъзолари совет кишиларида буржуа идеологиясига муросасизликни тарбиялашга даъват этилгандирлар. Душман пропагандасини фош этиш, турмуш тарзимизга ёт бўлган миллатчилик, текинхўрлик, халқ мулкини талон-торож қилиш, порахўрлик ва ичкиликбозлик каби иллатларни, диний сарқитларни кишилар онги ва хатти-ҳаракатидан бутунлай чиқариб ташлашда партияга яқиндан ёрдам бериш лекторларнинг биринчи галдаги вазифаси эканлигини сира унутмаслик зарур.

Лекторлик иши сифатини ошириш, унинг форма ва методларини давр талаблари асосида қайта қуриш муҳимдир. Лекцияларнинг оммабоп, юксак ғоявий-илмий даражада, қизиқарли бўлиши учун кураш аввало лекторларнинг нотиқлик санъатини мукаммал эгаллаб олишларига эришиш, уларнинг маҳоратини тинмай ошириб бориш керак. «Билим» жамияти ташкилотлари иши таъсирчанлиги ва самарадорлиги кўпроқ партия органларининг уларга берадиган ёрдамига боғлиқ.

Бу йил «Билим» жамияти ташкилотлари олдида катта, шарафли вазифа — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига тайёргарлик ва уни ўтказиш билан боғлиқ ишларни кенг пропаганда қилиш вазифаси турибди. Лекторлар ленинча миллий сиёсат моҳиятини чуқур тушунтириб беришар экан, энг аввало бутун мамлакат, шу жумладан республикамиз эришган жуда катта муваффақиятлар ягона совет оиласига бирлашган барча миллат ва элатларнинг куч-ғайрати, интернационал дўстлиги ва бирлиги натижаси эканлигини ҳар бир меҳнат кишиси тўла тасаввур этишига эришишлари лозим.

Билимлар — оммага! Қайта қуриш ва янгиланиш қизғин бораётган ҳозирги даврда республикамиз зиёлилари ана шундай шиор билан меҳнат қилмоқдалар. Бу шиор уларни янги ижодий изланишларга, партиямиз ғояларини, фанимиз ютуқларини кенг оммалаштиришдай шарафли ишда фаол иштирок этишга илҳомлантираверади.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ВАҚТ ҒАНИМАТ

ЭКИШНИ ТЕЗ ВА СОЗ ЎТКАЗИБ, ЎРИМ-ЙИҒИМГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

ЧИГИТ экишда ташвишли аҳвол юзага келди. Апрель ойининг икки ўн кунлиги тугаганига қарамай, республикада эндигина 786,8 минг гектар ерга чигит экилди. Бу — топшириқнинг 38,3 процентини ташкил этади, холос. Чигит экишдаги бундай қолоқлик республикамизда кейинги йилларда кузатилмаган эди. Ўтган йили шу давргача 1 миллион 681,1 минг гектар ерга ёки топшириқнинг 83,3 проценти миқдорида чигит экилганди. Тошкент ва Андижон областларининг пахтакорлари муҳим кампанияни якунлагандилар.

Экин-тикин ишларини юқори суръат билан олиб бораётган Сурхондарё области миришкорлари чигит экиш планини 20 апрелгача 86,1, Фарғона области деҳқонлари 69,1, Андижон области дала меҳнатчилари 68,9, Тошкент область пахтакорлари 53,7 процент бажардилар. Шу билан бирга Жиззах, Сирдарё ва Самарқанд областларида чигит экишни тезлатишга шошилишмаётир. **Сўнгги кунларда ҳарорат кўтарилпяпти, тупроқ яхши исияпти, чигит тушадиган ердаги иссиқлик 16—18 градусни ташкил этмоқда.**

Бундан буён ҳам ёғингарчилик бўлиши мумкин. Шунинг учун қулай вақтнинг ҳар бир куни, ҳар бир соатидан унумли фойдаланиш керак. Бу чигитни тупроқнинг табиий намига тўла ундириб олиш имконини беради. Аммо Навоий, Бухоро областлари агросаноат комитетлари ва районларнинг агросаноат бирлашмалари раҳбарлари бу ҳақда ўйлашмаётир. Уларда бу йилги баҳор шароитида, яъни тупроқда нам анча кўп бўлганда ерни экишга тайёрлашнинг ўзига хос хусусиятлари, чигит экиш билан бир вақтда тупроққа гербицид ва минерал ўғит солиш ҳақида кўп гапирилди. Бироқ Вобкент районидаги «Ўзбекистон» колхозида бороналаш ишлари ғилдиракли тракторларга тиркалган тор қамровли агрегатлар ёрдамида ўтказилмоқда. Бу тупроқнинг ортиқча зичланишига олиб келади-ку! Шу райондаги «Ленинград» колхозида 12 та экиш агрегатининг атиги 2 тасига гербицид сепадиган ПГСлар осилган. Олот районидаги Крупская номли колхозда чигит экиш билан бирга тупроққа ўғит ва гербицид солинмаётир.

Чигит экиш давом этмоқда. Уруғ тушган майдонларни қаттиқ назорат остига олиш, чигитнинг униб чиқишини кузатиш, қатқалоққа қарши кураш тадбирларини ўз вақтида бажариш лозим. Бунинг учун қатқалоқни йўқотишда ишлатиладиган ҳамма иш қуролларини шай ҳолда сақлаш керак.

КЎПЛАБ областлардаги пахта заводларида уруғлик чигитни тозалаш, дорилаш ва туксизлантириш тугалланди. Шу билан бирга Фарғона, Қашқадарё, Бухоро областларида туксизлантирилган чигит ҳажми топшириқнинг 40—60 процентини ташкил этмоқда. Шовот пахта заводи хўжаликларга дориланмаган чигит тарқатиб, қўпол хатога йўл қўйди. Бу ҳол ҳозирги баҳор шароитида ниҳолларнинг оммавий равишда илдиз чириш ва гоммоз касаллигига чалинишини келтириб чиқариши мумкин.

Уруғлик фонди сифати бу йил ўтган йиллардагидан юқори. Тайёрланган биринчи класс уруғ ҳажми 58,7 процентни ташкил этади. Шу билан бирга биринчи класс уруғлик ҚҚАССРда 32,6, Жиззах областида 39,7, Сирдарё областида 7,7 процент миқдорида тайёрланганлигини қониқарли деб бўлмайди.

Тез-тез ёғингарчиликлар бўлиб турган шароитда хўжаликларда кундалик экиладиган чигит миқдорини тўғри белгилаш ва ивитилган уруғликнинг ортиқча туриб қолмаслигини таъминлаш муҳимдир. Ивитилган уруғлик узоқ туриб қолса, кўкариб кетади ва экиш учун ярамайди.

Бу йил шўр ювиш ва яхоб бериш ишлари асосан эрта баҳорда ўтказилди. Шу билан бирга март ойи ва апрель ойининг бошларида қатор областларда нормадагидан 1,5-2 маротаба кўп ёмғир ёғди. Бу сизот сувларининг кўтарилиши ва тупроқнинг секин етилишига олиб келди. Экиш муддатлари эса ўтиб боряпти.

Ҳозир колхозлар, совхозлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги органлари раҳбарлари ва мутахассислари сизот сувларини пасайтириш чораларини кўришлари зарур. Бу айниқса, Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Навоий, Сирдарё, Жиззах ва Хоразм областлари хўжаликларига тегишлидир.

Бўлиб ўтган ёғингарчиликлар лалмикор ерларга экилган ғалла экинларининг ривожланишига ижобий таъсир кўрсатди. Айни пайтда 692,2 минг гектар ердаги ғаллазорлар яхши ҳолатда.

Ҳозир область агросаноат комитетлари, РАПО ва хўжаликларнинг раҳбарлари, бригадирлар ғалла экинлари тўла сақланишини таъминламоқлари, уларнинг моллар томонидан топталишига йўл қўймасликлари, касаллик ва зараркунандалар тарқалишини назорат қилмоқлари ва уларга қарши курашнинг самарали чораларини кўрмоқлари лозим.

ҒАЛЛА ўриш техникаси ремонтини қисқа муддатда тугаллаш керак. Республикада ҳали 1600 та ғалла ўрадиган комбайн ишга тайёр эмас. Ремонт ишлари асосий ғаллакор областларда айниқса қониқарсиз. Қашқадарё областида комбайнларнинг 500 тадан кўпроғи шай эмас. Уларнинг асосий қисми Чироқчи ва Деҳқонобод районлари ҳиссасига тўғри келади. Жиззах областида 190 та, Самарқанд областида 220 та комбайн ҳануз ремонт муддатини кутиб ётибди.

Тарози хўжалиги, тозалаш ва қуритиш майдонлари, омборхоналарни донни қабул қилишга тайёрлаш ва ремонт қилишни тезлатиш даркор.

Маккажўхорини дон учун экиш муддати тугамоқда. Ҳозиргача шу мақсад учун ажратилган 118,9 минг гектар ернинг 60 минг гектарига уруғ тушди. Бухоро, Навоий, Қашқадарё, Самарқанд областларида маккажўхори дони экишда сусткашликка йўл қўйилаётир. Интенсив технология бўйича шоли етиштириладиган ерларни экишга ҳар томонлама пухта тайёрлашни тугаллаш талаб этилади.

ОЗУҚА экинлари экишда жиддий камчиликлар аниқланди. Алмашлаб экиш массивларида бедапоялар майдони тўла эмас. Бундай ҳолни Избоскан районидаги Юсупов номли, Андижон районидаги Энгельс номли, Охунбобоев районидаги «1-Май» колхозлари, Киров районидаги «Бешариқ» совхози ва «Искра» колхози, Риштон районидаги «Партия XXV съезди», Комсомол районидаги «Москва», «Советобод», Ильич районидаги Титов номли совхозлар ва Жиззах, Зарбдор ҳамда бошқа районлардаги қатор хўжаликларда кўриш мумкин.

Илдиз мевали озуқа экинлари экишда ҳам жиддий қолоқлик мавжуд. Бундай экинлар ҳозиргача ўтган йилнинг шу даврдагидан 10 минг гектар кам экилди. Тошкент ва Қашқадарё областларида лавлаги экиш тугалланмади. Навоий областида пландаги майдонларнинг 33 процентига, Бухоро областида эса 17 процентига лавлаги экилди. Қорақалпоғистон АССРда шундай экинлар экилган майдон ўтган йили 1800 гектар эди. Бу йил эса энди аранг 200 гектарга етди. Хоразм областида 1986 йилнинг шу давридаги 2 минг гектар ўрнига 400 гектар ерга лавлаги уруғи экилди, холос.

МАККАЖЎХОРИНИ силос учун экиш ўтган йилгига қараганда икки баравар орқада. Озуқа учун лавлаги экишда Ульянов, Китоб, Пахтакор, Поп районларида, беда экишда Дўстлик, Яккабоғ ва Баҳористон районларида, маккажўхорини силос учун экишда Янгиқўрғон, Боёвут, Ильич, Комсомол, Баҳористон, Яккабоғ районларида сусткашликка йўл қўйиляпти.

Бу йил оралиқ экинлари ўриш учун эрта етилди. Бироқ уларни ўриб-йиғиб олиш жуда секинлик билан олиб борилмоқда. Оралиқ экинлари ҳосилини ўриб олишни тезлатиб, майдонларни асосий экинлар экиш учун зудлик билан ҳозирлаш лозим.

Қатор областларда беданинг дастлабки ўримини ўтказиш учун техникани ремонт қилиш ва тайёрлаш тугалланмаган. Озуқа экинлари экишни, оралиқ экинларни ўриш ва консервация қилишни тугаллаш учун шошилинч чоралар кўриш даркор.

Бу йил табиий яйловлар ва бошқа жойлардан кўп миқдорда пичан тайёрлаш учун катта имкониятлар бор. Фурсатни қўлдан бермай уларни уюшқоқлик билан йиғиштириб олишни ташкил этиш керак.

1988 йил ҳосили учун уруғлик олинадиган оралиқ экинлар экишга алоҳида эътибор бериш талаб этилади. Жавдар, тритикале, сули, перко ва рапс уруғини планда кўзда тутилган миқдорда тайёрлашга етадиган даражада ер майдонлари ажратиш зарур. Уруғлик учун экин экилган участкаларнинг ҳар бирини масъул кишиларга бириктириб қўйиш, ҳар бир хўжалик ўзини ўзи сифатли уруғ билан таъминлай олиши учун парваришда илғор агротехникани кенг қўллаш тавсия этилади.

Баҳор мураккаб келди. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларида экиш кампаниясининг қисқа вақтда муваффақиятли тугалланишини таъминлаш учун тажриба, билим етарли. Энди фақат уюшқоқлик кўрсатиб, мўл ҳосилга вақтида замин ҳозирлаш керак.

Билимларни оммага етказайлик

20 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг X съезди очилди. КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг талаблари асосида лекция пропагандасини янада такомиллаштириш, унинг таъсирчанлигини ошириш вазифалари муҳокама қилинди.

Жамият правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги И. А. Искандаров ҳисобот доклади қилди.

Республика «Билим» жамияти ревизия комиссиясининг раиси М. Ш. Шарифхўжаев комиссия иши тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди. Республика лекторлари катта отрядининг ишлари кейинги вақтларда бирмунча жонланган бўлса ҳам, бироқ меҳнаткашларнинг талаб-эҳтиёжларини ҳали қондира олмаётганлигини нотиқлар таъкидлаб ўтишди. Оғзаки пропаганда усталари салбий ҳодисаларнинг оқибатларини тугатиш, республика социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш программасини амалга ошириш билан боғлиқ проблемаларни ҳал этиш масалаларини одамларга яхшилаб тушунтириб бермаяптилар. Жамият барча бўғинларининг фаолиятидаги нуқсонлар ҳам узил-кесил тугатилган эмас. Оғзаки пропагандани турмуш билан янада чамбарчас боғлаш, лектор кадрларнинг малакасини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг съездида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Х. Холмуҳамедов, Бутуниттифоқ «Билим» жамияти президиуми бюросининг аъзоси В. М. Гришанов сўзга чиқдилар.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. У. Султонова, КПСС Марказий Комитети Пропаганда бўлими лекторлар группасининг раҳбари В. С. Кудинов қатнашдилар.

Съезд делегатлари қабул этган резолюцияда лекция ишини такомиллаштиришнинг конкрет йўллари белгиланди.

Съездда жамиятнинг раҳбар органлари, ревизия комиссияси сайланди.

(ЎзТАГ).

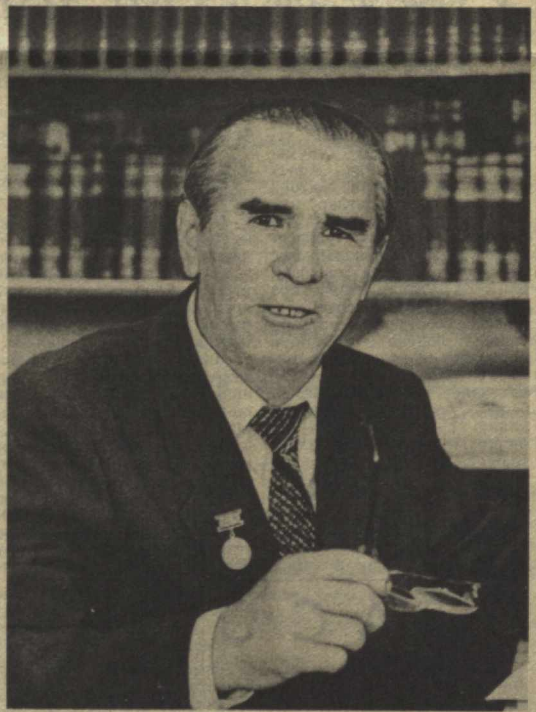

Замондошимиз

Сўз устаси

Зикрилла Эгамназаров Калинин районидаги М. Горький номли 25-ўрта мактабда илмий бўлим мудири бўлиб ишлайди. «Партия XXI съезди» совхози меҳнаткашлари уни моҳир лектор ва изланувчан пропагандист сифатида ҳам танийдилар. Зикрилла ака 21 йилдан бери шу хўжаликда лектор ва пропагандистлик қилиб келмоқда. Унинг халқаро аҳвол ва атеистик тарбия мавзуларида ўқийдиган лекциялари ҳамиша зўр қизиқиш билан тингланади. Яқинда совхоз идорасида ташкил этилган лекция пайтида ҳам шундай бўлди. Зикрилла Эгамназаров партия ва ҳукуматимизнинг атеистик тарбияни янада кучайтириш юзасидан белгилаб берган вазифалари ҳақида кенг, қизиқарли лекция ўқиди. Нутқининг равонлиги, лекциянинг маҳаллий фактлар асосига қурилганлиги унинг таъсир кучини оширди. Тингловчилар ўзларининг барча саволларига аниқ, лўнда жавоб олдилар.

З. Эгамназаров совхоз пропагандистлари ўртасида ҳам катта обрўга эга. Яқинда у КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги лойиҳаси муҳокамаси юзасидан ўтказилган йиғилишда шундай деди:

— Бу лойиҳа — ҳаёт тақозосидир. Биз ҳар бир машғулот, ҳар бир лекция ва суҳбатга, меҳнаткашларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигининг ошувига коллектив меҳнат ютуқларига қараб баҳо беришимиз лозим. Ана шундагина биз идеология ишининг самарадорлигини оширишга эришган бўламиз.

Суратда: лектор ва пропагандист З. Эгамназаров.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИДАН

Ўсмирларга медицина хизмати такомиллаштирилсин

20 апрель куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссиясининг мажлиси бўлди. Фарғона область халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ўсмирларга медицина хизматини ташкил этиш соҳасидаги иши масаласи кўриб чиқилди.

Депутатлардан Ҳ. К. Камолов, У. Р. Мўминов Н. Е. Ғойибов, М. Наврўзова, А. И. Шамсутдинова, У. Ўтаршоев, А. Рўзиева, А. И. Фозилбековнинг нутқларида Фарғона область халқ депутатлари маҳаллий Советларининг, соғлиқни сақлаш органларининг ўсмирларга медицина хизмати кўрсатиш, уларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятида жиддий камчиликлар борлиги таъкидланди.

Область шаҳар ва районларида ёшларни диспансерлар кўригидан ўтказиш, уларнинг касалга чалинишининг олдини олиш ва даволаш юзасидан белгиланган қоидаларга риоя этилмаяпти. Масалан, Охунбобоев, Бувайда, Фарғона, Фрунзе районларининг соғлиқни сақлаш органлари шу пайтгача ҳатто диспансерлар кўригидан ўтказиладиган кишилар рўйхатини ҳам тузмаганлар.

Профилактика кўрикларини сифатли ўтказишни таъминлаш, касал бўлган кишиларни ўз вақтида аниқлаш ва даволаш чоралари кўрилмаяпти.

Стационарларда ўсмирлар учун ихтисослаштирилган бўлимлар йўқлигини, шу сабабли кўпгина беморлар жойлаштирилмаётганлигини депутатлар кўрсатиб ўтишди. Масалан, Қува районида диспансер рўйхатидаги 119 бемордан атиги 14 киши касалхонага жойлаштирилган. Ўсмирларга медицина хизматининг қониқарсиз ташкил этилишига медицина ходимлари етарли тайёргарлик кўрмаганликлари, областда мутахассислар етишмаслиги, мактаблардаги ва ҳунар-техника билим юртларидаги соғломлаштириш пунктлари медицина асбоб-ускуналари билан ёмон таъминланганлиги ҳам сабаб бўлмоқда.

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари ўсмирларга медицина хизмати кўрсатилишига дуруст раҳбарлик қилмаяптилар. Улар соғлиқни сақлаш органларининг ўз фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларини камдан-кам муҳокама қилмоқдалар, ёшларнинг, шу жумладан, армияга чақирилувчи йигитларнинг касалга чалиниш ҳолатини яхши таҳлил этмаяптилар.

Ўқув юртларида овқатланишнинг ташкил этилиши тартибга солинмаган. Мактаб ўқувчиларининг 40 процентдан кўпроғи иссиқ овқат билан таъминланмаяпти. Мактабларнинг ошхона ва буфетларига кўп миқдордаги гўшт, сут маҳсулотлари, сабзавот етказиб берилмай қолмоқда.

Ёшлар физкультура ва спорт машғулотларига суст жалб этилмоқда. Фарғона области кўпгина мактабларида спорт заллари, энг оддий спорт майдончалари йўқ. Шу сабабга кўра жисмоний тарбия дарслари кўпинча ўтказилмай қолмоқда.

Қабул этилган қарорда соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссияси Фарғона области соғлиқни сақлаш органларига касалхона ва поликлиникаларда ихтисослаштирилган бўлимлар ва ўсмирлар кабинетлари ташкил этишни, ўсмирлар ўртасида баъзи касалликлар тарқалишининг сабабларини чуқур ўрганишни ва шу касалликларни тугатиш юзасидан конкрет чора-тадбирларни амалга оширишни тавсия қилди.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларига даволаш-профилактика муассасаларининг фаолияти устидан назоратни кучайтириш, соғлиқни сақлаш органлари раҳбарларининг ҳисоботларини Советларнинг сессияларида, ижроия комитетларнинг, доимий комиссияларнинг мажлисларида, шунингдек меҳнат коллективлари ва аҳоли ҳузурида доимий равишда тинглаб туриш таклиф этилди.

(ЎзТАГ).

● СЎНГГИ СОАТДА

ТАБИИЙ ОФАТ БИЛАН БАСМА-БАС

Оҳангарон дарёси ҳаддидан ошиб, Пискент, Оҳангарон ва Бўка районларига анчагина зиён етказди. Бу районлардаги вазият ҳозир мураккаб бўлиб турибди. Жала қуйиши натижасида рўй берган тошқин халқ хўжалигига 13,6 миллион сўм зиён етказди, деб тахмин қилинмоқда.

Эйвалек карьери ёнини ўпириб чиққан сув ўз йўлида Олмалиқ химия заводининг темир йўл кўпригини бузиб кетди, конвейер линиялари шоҳ йўлларини ва тош майдалаш узелини кўлмак қилиб қўйди, шунингдек, Олмалиқ кон-металлургия комбинати транспорт магистралининг бир қисмини ювиб кетди.

Кучли сув оқимлари «Гулистон» колхозининг марказий қўрғони кўчаларида пайдо бўлди, М. Горький номли, Тельман номли колхозларнинг, «Пискент» совхозининг территориясидаги аҳоли пунктларининг бир қисмини бостириб кетди. Тошқин натижасида 50 та уй бутунлай вайрон бўлди, 260 та уй авария ҳолатига келди, яна 200 та уй, мактаб, болалар боғчаси, физиотерапия касалхонаси, болалар санаторийси, ҳаммом, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари шошилинч равишда ремонт талаб бўлиб қолди.

850 гектар экинзор, молхоналар ва омборлар, дала шийпонлари, гидротехника иншоотлари, Пискент пахта заводининг филиали сув остида қолди. 17 километр йўл, бешта кўприк, электр ва алоқа линиялари бузилди.

Тошқин рўй берган зонадан кўчирилган аҳоли вагончаларга, меҳмонхоналарга жойлаштирилди. Теварак-атрофдаги қишлоқ ва посёлкаларнинг аҳолиси азият чеккан кишиларга бошпана берди.

Сув тошқинини тугатиш ҳукумат комиссиясида бизга хабар қилишларича, тўрт кеча-кундуз давомида иҳота дамбаларига бир миллион куб метрдан кўпроқ тош ётқизилди. Юзлаб қудратли ағдарма машиналар, скреперлар, бульдозерлар узлуксиз ишлаб турибди. Тошқинга қарши курашда минглаб киши қатнашмоқда.

Бироқ табиий офатни жиловлаб бўлмаяпти. 20 апрелга ўтар кечаси қуйган ёмғирдан кейин эрталаб Оҳангарон дарёсида сув сатҳи яна кўтарилди, ўша Эйвалек карьери ёнидаги дамба бунга дош беролмади. Колхоз далаларига, энди ҳувуллаб қолган қишлоқларга тағин кучли сув оқимлари етиб келди. Одамлар сувнинг йўлини тўсиб чиқдилар. Баҳайбат КрАЗ ва КамАЗлар ўпирилиш содир бўлган жойга зудлик билан етиб бориб, юзлаб тонна тош ва шағал тўка бошладилар. Ниҳоят, сувнинг йўли тўсилди. Бир неча соатдан сўнг Оҳангарон дарёси эски ўзанидан оқа бошлади.

Бугун Тошкент, Чирчиқда, бошқа шаҳар ва посёлкаларда яшовчи кишилар ЎзТАГ редакциясига қўнғироқ қилишиб, Чорвоқ сув омбори зонасидаги аҳвол қалай?, — деб сўрадилар. Бизга хабар қилишларича, у ердаги вазият нормал бўлиб турибди, тошқин хавфи йўқ.

Аммо ҳамма сергак бўлиб туриши керак. Бу йилги баҳор жуда инжиқ келиб, кутилмаган ҳодисаларни келтириб чиқармоқда. 20 апрель куни Бекободдан хабар қилишларича, қаттиқ бўрон бўлиб, уч юз тупдан кўпроқ дарахтни қулатди, электр трансформатори ёниб кетди, шаҳар аҳолисининг бешдан бир қисми электрсиз қолди. Бироқ тикув фабрикасидан ташқари шаҳарнинг ҳамма саноат корхоналари нормал ишлаб турибди. Ҳозирнинг ўзидаёқ Бекободга махсус бригадалар жўнаб кетди, у ердаги авария тез орада тугатилади.

Т. ДОҒЖИ,
(ЎзТАГ мухбири).

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорлари—ҳаётга!

ТАНҚИД ВА ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНҚИД РУҲИДА

Сирдарё область партия комитети пленумидан

Бу галги пленумга тайёргарлик кўришда область партия комитети бошқача йўл тутди. Пленум докладини тайёрлашда обком аъзоларининг фикр-мулоҳазаларидан кенг фойдаланилди. Шунингдек, пленумни олиб боришда ҳам баъзи янгиликлар бўлди. Залга микрофонлар ўрнатилиб, ихтиёрий сўзга чиқиш имконияти яратилди. 32 киши доклад юзасидан музокараларда қатнашиш истагини билдирди.

Обкомнинг биринчи секретари А. Ф. Клепиковнинг КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорлари асосида область партия ташкилотларининг вазифалари ҳақидаги доклади танқид ва ўз-ўзини танқид асосига қурилганлиги музокара руҳини ҳам белгилаб берди. Докладчи ва нотиқларнинг таъкидлашича, беш йилликнинг ўтган даврида, шубҳасиз хўжалик ва маданий қурилишнинг барча жабҳаларида область бирмунча олға силжиди. Бироқ шу кун талабларидан келиб чиқиб, областдаги ҳақиқий аҳвол баҳоланадиган бўлса пировард натижага эришиш учун ҳали амалий иш етарли эмаслиги равшан бўлади. Аҳволни ўзгартиш учун — ЭСКИ ҚОЛИПНИ СИНДИРИШ КЕРАК бўлади. Кўпгина раҳбарлар ҳамон эскича услубда ишламоқдалар, ички туб ўзгаришлар заруратини тушуниб етмаяптилар. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши жуда суст бормоқда. Меҳнат унумдорлиги ва фондлар самарадорлиги ошмаётир.

Область саноатидаги бугунги вазиятдан қаноат ҳосил қилиб бўлмайди. Ҳар тўрт корхонанинг бири товар маҳсулоти ишлаб чиқариш суръатини ўстириш ҳамда меҳнат унумдорлигини ошириш планларини бажара олмаяпти. Маҳсулот етказиб бериш бўйича шартномалар эса бутунлай барбод этилмоқда.

Сирдарё район партия комитетининг саноатга раҳбарлик соҳасидаги камчиликлари жиддий танқид остига олинди. Гулистон ремонт-механика заводида меҳнат унумдорлигини ошириш плани бажарилмаётир, ишлаб чиқариш ҳажми сўнгги йилларда бир жойда тўхтаб қолди. Заводнинг технологик қолоқлиги директор А. Бочинни ташвишлантирмай қўйди. Корхона партия ташкилоти заводдаги ана шундай турғунлик билан муроса қилиб келаётгани ташвишли ҳол.

— Йил бошидан хўжаликни юритишнинг янги шароитлари асосида иш олиб бормоқдамиз, — дейди музокарада сўзга чиққан Янгиер қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатининг директори П. Максютенко. — Лекин комбинат корхоналарида асосан ҳамма нарса эскичасига қолмоқда. Технологик жараёнларнинг эскирганлиги ишга халақит беряпти. Бу ҳақда тегишли министрлик ва идораларга жуда кўп мурожаат қилинди. Бироқ бу борада область партия комитети таъсирини сезмаётирмиз.

Шунингдек, «Голодностепстрой» бошқармасига қарашли 29-механизациялашган кўчма колонна бригада бошлиғи В. Столбов, Янгиер шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Л. А. Долганова ва бошқа нотиқлар ҳам партия ташкилотларининг саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа соҳаларида ҳукм сураётган жиддий нуқсонларни тугатиш борасидаги фаолиятини тубдан кучайтириш зарурлиги ҳақида гапирдилар.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатсизлиги ҳам ўткир муаммо бўлиб турибди. Бу гап аввало Гулистон тикувчилик фабрикаси ва ёғ-экстракция заводига тегишли. Ўтган йили пахта заводларида маҳсулотни қайта ишлаш ва сақлаш технологияси бузилгани сабабли давлатга 3 миллион сўмга яқин зарар етди.

Областда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳам суст ривожланмоқда, гарчи партия комитетлари алмашлаб экишни кенг жорий этиш ҳақида бир қанча тадбирлар белгилаган бўлсалар ҳам экин майдонларининг учдан бир қисмида пахта-беда алмашлаб экиш схемаси жорий этилмаган. Область агросаноат бирлашмаси бу соҳада принципсизлик қиляпти. Ўтган йили мавжуд 74 та хўжаликдан 31 таси давлатга пахта сотиш йиллик планини бажара олмади.

Илғор тажриба, фан-техника ютуқлари суст жорий этилмоқда. Область агросаноат комитетининг маълумотига кўра ўтган йили деҳқончилик ва чорвачилик звено ҳамда бригадаларининг 80 проценти хўжалик ҳисоби ва коллектив пудрат асосида меҳнат қилган. Бироқ йил якуни дуруст бўлмади. Бунинг сабаби коллектив пудрат, хўжалик ҳисоби номигагина жорий этилди.

Кейинги пайтларда хўжалигимизга юқори партия совет, хўжалик органларининг раҳбарлари тез-тез келадиган бўлишди, — дейди Сирдарё районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси, цех партия ташкилотининг секретари Л. Маслова. — Бироқ улар амалий ёрдам бериш ўрнига, бизларнинг камчиликларимизни қидириш билан овора бўладилар. Ваҳолонки, ечилиши лозим бўлган муаммолар оз эмас. Масалан, бизда фермага кечагина келган соғувчи ҳам, кўп йиллардан бери ишлаётган киши ҳам бир хил ҳақ олади. Бизнингча, бу унчалик тўғри эмас.

— Совхозимиз фермаси посёлкадан тўрт километр узоқда жойлашган, — дейди Ильич районидаги Узоқов номли совхоз сут соғувчиси Г. Умерова, — Соғувчилар эрталаб соат бешдан ишга борадилар. Лекин бизни вақтида иш жойимизга элтиб қўядиган транспорт йўқ. Совхоз маъмурияти эса бу масалани пайсалга соляпти. Қайта қуриш, жадаллаштириш оғизда эмас, конкрет ишларда амалга ошиши керак.

Халқ хўжалиги тармоқларида планларнинг бажарилмаслиги, эртани ўйлаб иш кўрмаслик ҳамон эскича усулда ишлаш натижаси эканлиги докладчи ва нотиқлар сўзида қайд этилди. Боёвут район партия комитетининг биринчи секретари С. Аҳмадқулов, Ворошилов районидаги «Социализм» совхози директори Е. Мадаминов ва бошқалар қайта қуриш учун янгича ишлаш ҳамда янгича фикрлаш лозимлигини қайд этдилар.

КАДРЛАР МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРИШ — қайта қуриш даврининг энг муҳим талабларидан бирибдир. Кадрларни танлаш ва сайлаш борасида областда қисман тажриба бор. Шу йилнинг ўтган уч ойи мобайнида 2 минг нафардан зиёд бригадирлар, цех ва смена бошлиқлари меҳнат коллективлари йиғилишларида сайландилар. Раҳбарлик лавозимига кўрсатилган 92 та номзоддан 16 таси сайланмай қолди. Улар анкета маълумотлари бўйича ана шу лавозимларга тўғри келадиган кишилар эди. Бу нарса кадрлар масаласини ҳал этишда кенг ошкоралик энг зарурий восита эканлигини яна бир карра тасдиқлайди.

Демократияни мустаҳкамлаш—танқид ва ўз-ўзини танқидни, ишда ошкораликни янада кучайтиришни тақозо этмоқда. Область партия комитети, область Совети ижроия комитети ва хўжалик органлари узоқ вақт назоратдан четда қолдирганлигидан фойдаланиб, Киров номли канал бошқармаси бошлиғи Р. Г. Панюхов ва унинг қўл остида ишлайдиган кишилар қонунчиликни бузмоқдалар. Кейинги уч йил ичида кўчма ишлар характери баҳонасида ишчи ва хизматчиларга 175 минг сўм тўланди. Турар-жойларни тақсимлашда ҳам жиддий хатоларга йўл қўйишди.

Область алоқа ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи С. Умаров эса танқид қилгани учун партия аъзолигига кандидат Л. В. Бакумченкони таъқиб остига олди. Бундан ташқари ғайриқонуний равишда ўз укасини қўл остидаги бўлинмаларда тўрт жойга ишга расмийлаштирди ва ҳақ тўлади. Гулистон шаҳар партия комитети бу қилмиши учун С. Умаровга партиявий жазо берди. Лекин у бундан тегишли хулоса чиқариш ўрнига партия ташкилотининг собиқ секретари М. Гумиров билан тил бириктириб, «тили узун» танқидчидан ўч олиш пайида бўлди ва бунинг оқибатида Л. В. Бакумченко партия аъзолигига кандидатликдан аъзоликка ўтолмай қолди. Шаҳар партия комитети бошланғич партия ташкилотининг асоссиз қарорини бекор қилди ва танқидни бўғувчи шахсларни жазолади.

Пленумда сўзга чиққан Гулистон район ижроия комитетининг раиси Д. Эркабоева, касаба союзлари область Советининг раиси Р. Абдураҳмонов, область ички ишлар бошқармаси бошлиғи М. Каримов, Гулистон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ҳусанбоев, Комсомол район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. Дорофеев ва бошқаларнинг нутқларида кадрлар масаласини ҳал этишдаги нуқсонлар танқид қилинди, жойларда қайта қуришдаги сусткашлик атрофлича таҳлил этилди.

ТАРБИЯВИЙ ИШ — ИЖОДИЙ ИШ. Пленумда область партия ташкилоти ғоявий-сиёсий ишларни тубдан қайта қуришда, зарур бурилиш ясай олмаётгани қаттиқ танқид қилинди. Бу муҳим ишда расмиятчилик устунлик қилмоқда. Айниқса интернационал тарбияни кучайтириш давр талаби эканлигини унутмаслик керак. Баъзи кишилар Мирзачўлни бутун мамлакат меҳнат аҳли ўзлаштирганлигини унутиб қўймоқдалар. Қардош республикалар ёрдамида Сирдарё ГРЭСи ва индустриянинг бошқа ўнлаб объектлари қурилди. Областда 95 миллат ва элат вакиллари яшайди. Партия, совет, комсомол ташкилотлари томонидан эса интернационал тарбия соҳасида планли равишда иш олиб борилмаяпти. Маҳаллий матбуот ва радио интернационал тарбия масалаларини етарлича ёритмаётир.

Аҳолини атеистик тарбиялаш соҳасидаги ишлар ҳам етарли эмас. Диний маросимларни ўтказиш ҳали камайгани йўқ. Партия, совет, комсомол ташкилотлари бу борада фақат қарорлар қабул қилиш билан чекланмоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари диний кўринишларга баҳо беришда принципсизлик қилмоқдалар. Ворошилов районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози партия комитетининг собиқ секретари А. Шукуров ўтган йили «суннат тўйи»га қўшиб туғилган кунини ҳам нишонлади. Бу тантана қатнашчиларидан бири кайф устида авария содир этиб, ҳалок бўлгандан кейин ҳам район партия комитетининг иккинчи секретари А. Самойличенко чора кўришга шошилмади. Райком бюроси пленумда А. Шукуров ҳақида ўз фикрини ўтказолмади. Шунинг учун ҳам райком аъзолари унинг салбий фаолиятини тўғри баҳолай олмай, Шукуровни райком составидан чиқаришга қарши овоз бердилар.

Меҳнаткашларга кино, медицина, маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ҳам кўп камчиликлар бор. Мактаб ва мактабгача тарбия болалар муассасалари, спорт ташкилотлари ўз ишларини жуда секинлик билан қайта қурмоқдалар. Бу ҳақда нотиқлар жиддий танқидий фикрлар билдирдилар.

Пленум қабул қилган қарорда КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми қарорлари асосида қайта қуришни жадаллаштириш ва кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари белгиланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ш. З. Камолхўжаев нутқ сўзлади.

Ҳ. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

РАССОМЛАРГА МУКОФОТЛАР

СССР Бадиий академиясининг президиуми ижодий ва жамоат ташкилотларининг ҳамда маданият муассасаларининг таклифларини кўриб чиқиб, совет тасвирий санъати, санъатшунослиги ва архитектурасининг энг яхши асарлари учун йиллик мукофотларни бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

«СССР халқлари санъати тарихи» нашрини яратишда қатнашганликлари учун Р. Аболина (Москва), В. Беридзе (Тбилиси), Р. Дрампян (Ереван), Л. Дробов (Минск), Л. Зингер (Москва), Н. Езерская (Москва), Е. Костина (Москва), Г. Пугаченкова (Тошкент), Н. Шантико (Москва); Петродворец шаҳридаги катта сарой бош пиллапоясини тиклаганликлари учун А. Вехвиляйнен, Е. Казанская, М. Колотов, Е. Севастьянов (Ленинград); «Тарарушки, тарарушки —это русские игрушки» китобига ҳамда «Снег» китобига ишланган расмлари учун Т. Маврина (Москва); Ереван шаҳридаги пантеонда М. Сарян қабрига ишланган ҳайкал учун Д. Торосян; рус шимоли ва Псков диёри манзаралари учун П. Фомин (Ленинград); рассомларнинг портретлари ва пейзажлар учун Т. Яблонская (Киев) олтин медаллар билан тақдирландилар.

А. Акритас (Москва области), А. Белашов, В. Дувидов, М. Митурич, Ю. Платонов, М. Фаворская, А. Иконников (Москва), А. Клипов (Палех), И. Козлов (Москва), Э. Кочергин (Ленинград), Е. Куманьков (Москва), Н. Леняшина (Ленинград), Б. Маркевич, Б. Мессерер, Д. Митлянский (Москва), Е. Самсонов (Москва области) кумуш медалларга сазовор бўлдилар.

Бир группа рассомлар, архитекторлар ва санъатшуносларга СССР Бадиий академиясининг дипломлари берилади.

(ТАСС)

● *21 июнь—маҳаллий Советларга ва халқ судларига сайловлар куни*

ДЕМОКРАТИЯ АСОСЛАРИНИ ЧУҚУРЛАШТИРАЙЛИК

Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ —тартибот, социалистик мулк посбонлигида туриб, гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилаётган, гражданларни қонунларимизни ҳурмат қилиш руҳида тарбиялаётган Совет суди бутун жамият сингари демократик асосларни чуқурлаштириш даврини бошдан кечирмоқда. СССР юстиция министри Б. В. Кравцов халқ судларига сайлов арафасида ТАСС мухбирига шу ҳақда гапириб берди.

Ҳозирги вақтда халқ судьяси олдига қўйилаётган асосий талаблар нималардан иборат?

— Билимдонлик, юксак ахлоқийлик, адолат, муросасизлик, холислик. Шуни мамнуният билан айтиш кераккки, кейинги вақтда жиноий ишларни ва граждан лар ишларини кўриб чиқиш сифати яхшиланди. Судлар ҳуқуқбузишларнинг олдини олишда фаол бўлиб қолдилар, уларнинг жамоатчилик билан алоқаси мустаҳкамланди. Бу —партия, совет, юстиция органларининг кадрларимизни танлаш ва камол топтириш соҳасида биргаликда олиб бораётган ишларининг натижасидир.

Бироқ социалистик қонунчилик бузилиши ҳоллари борлигидан кўз юмиш мумкин эмас. Айниқса, айрим судьяларнинг бефарқлиги, профессионал тайёргарлиги бўшлиги натижасида гражданлар асоссиз қораланаётганлиги шулар жумласидандир.

Навбатдаги сайлов кампанияси юстиция органлари ишини қайта қуриш, судлар фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш, меҳнаткашлар билан алоқани мустаҳкамлаш, кадрларнинг ўз хизмат бурчини бенуқсон бажариши учун уларга нисбатан талабчанликни ошириш соҳасидаги тадбирларнинг таркибий қисми бўлиб қолиши керак. Айни вақтда қарийб 15 минг номзоднинг тахминан тўртдан бир қисми суд ишларига биринчи марта тавсия этилади.

— Сайловга тайёргарлик давомида, ҳамма жойда номзодларнинг юстиция ходимлари билан биргаликда сайловчилар билан учрашувлари ўтказиладиган ҳозирги пайтда, уларни судлар фаолиятидаги ўзгаришлар қизиқтирса керак, албатта. Сиз бу саволларга қандай жавоб берган бўлур эдингиз?

— Энг аввало, гражданларнинг ҳуқуқлари ва қонуни, манфатларини таъминловчи нормалар янада такомиллаштирилиши керак. Фан ва практика айб қўйилган пайтдан бошлаб, ҳимоячи ишда қатнашишга йўл қўйилиши учун асослар доирасини кенгайтириш имкониятини таҳлил этмоқда. Меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотларига ўз вакилига ҳимоячи ёки айбловчининг конкрет ваколатларини бермай, суд жараёнида қатнашиш учун унинг номзодини кўрсатиш ҳуқуқи берилиши жуда муҳимдир. Корхона ва ташкилотларнинг вакиллари ишларнинг моҳиятини холис аниқлашда, иш натижаларини коллективга етказишда ва шу иш юзасидан судда коллектив фикрини ифода этишда ёрдам беришга мажбурдир.

— Сиз суд органлари фаолиятини қайта қуришнинг асосий йўналишлари нималардан иборат деб биласиз ва бу жараён қандай амалга ошириляпти?

Энг аввало суднинг, биринчи навбатда Совет суд системасининг асосий бўғини бўлган халқ судининг роли ва обрўсини ошириш зарур. Иккинчидан, судьялар қабул қилаётган қарорларнинг қонуний ва асосли бўлиши учун уларнинг шахсий жавобгарлигини кучайтириш керак. Судларнинг раислари бошчилик қилаётган коллективларда ишни ташкил этишда уларнинг роли ва масъулияти алоҳида аҳамият касб этади. Учинчидан, судларнинг тарбиявий-профилактика фаолияти даражасини ошириш айниқса муҳимдир. Ниҳоят, тўртинчидан, давр фан-техника воситаларини практикага кенг жорий этиш, энг яхши ходимларимизнинг илғор тажрибасини ёйишни тақозо қилмоқда.

Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишга жамоатчиликни жалб этишнинг таъсирчан формаси — бу одил судловни амалга оширишда халқ маслаҳатчиларининг иштирок этишидир.

Яқинда СССР Олий судининг пленумида қабул қилинган қарор, судларнинг халқ маслаҳатчилари билан биргаликдаги фаолиятида демократик асослар чуқурлаштирилди, шунингдек, граждан ва жиноий ишларни кўриб чиқишда маслаҳатчиларнинг иштирокини ҳуқуқий йўл билан белгилаб қўйишнинг кўпгина масалалари ёритиб берилди.

ЖОНЛИ МУЛОҚОТЛАР

Кейинги вақтларда қайта қуриш, жадаллаштириш туфайли қишлоғимизда туб бурилишлар ясалди.

Бу йилги сайловлар районимизда янги тартибда ўтказилади. Бизда кўп мандатли сайловлар бўлади. Кўп мандатли сайлов бир томондан мураккаб, биз агитаторлар янгилик моҳиятини ҳар бир сайловчига пухта тушунтиришимиз керак. Иккинчи томондан эса кўп мандатли сайлов бўлғуси депутатлар зиммасига катта масъулият юклайди.

21 июнда сайлов участкасида Пахтачи қишлоқ Советига 17, район Советига 4 депутат сайланади. Агитпунктимиз колхознинг оммавий-сиёсий ишлар марказига айланган. Бу ерда ҳамма шароит муҳайё. 14 навбатчи агитатор дастлабки кунданоқ «Агитатор», «Сайловчилар овози», «Сайловчилар» девори газеталарини чиқаришди. Ў. Абдураҳимова, Э. Жўраева, Х. Мавлонов А. Назаров каби 38 агитатор хонадонларда бўлиб, совет сайлов системаси, бу йилги сайловнинг аҳамияти тўғрисида суҳбатлар ўтказишяпти. Учрашувлар чоғида сайловчилар томонидан билдирилаётган фикрлар умумлаштирилиб, участка сайлов комиссиясига ёзиб бериляпти. Чунончи, учрашувларда қишлоқ магазинларида халқ истеъмоли товарлари таъминотида узилишлар бўлаётгани, хусусан, болалар кийим-кечаги учун шаҳарга боришга тўғри келаётганлиги ҳақида гапирилди. Участка сайлов комиссияси ўз навбатида савдо ташкилотларига мурожаат қилиб, бу камчиликларни тугатиш чорасини кўрди.

Сайловчилар депутатликка номзодларнинг фаолияти, ижтимоий келиб чиқиши, уларнинг маънавий жиҳатлари билан чуқурроқ танишмоқдалар. Ўз навбатида номзодларнинг яхши томонларини таъкидлашдан ташқари уларнинг камчиликларини очиқ-ойдин айтмоқдалар. Ўйлаймизки, буларнинг ҳаммаси сайловларни уюшқоқлик билан ўтказишга, муносиб номзодларни депутатликка сайлаш имкониятини беради.

К. СОБИРОВ.
Норин районидаги 15-Тошлоқ сайлов участкаси агитпункти мудири.

ТАСС АХБОРОТИ

19 апрель куни Москва вақти билан соат 8.00 да Совет Иттифоқининг Пермь областида 20 кило-тоннагача қувватдаги 2 та ер ости ядро портлатиши ўтказилди.

Бу портлатишлар халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб амалга оширилди.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ИШДА БУРИЛИШ БЎЛАДИМИ?»

Шундай сарлавҳа остида босилган (газетанинг 1987 йил 3 февраль сони) танқидий мақолада Қорақалпоғистон Автоном республикасида техника ремонти суст олиб борилаётганлиги, бунда ташкилотчилик, талабчанлик, назорат етишмаётганлиги ва бошқа нуқсонлар кўрсатиб ўтилган эди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ Д. ЕДГОРОВ имзоси билан олинган расмий жавобда қуйидагилар хабар қилинади:

— Мақола Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитети коллегиясида ва «Каракалпакцелинрис» трестининг умумий йиғилишида кўриб чиқилди. Коллегияга мақолада танқид қилинган хўжаликлар раҳбарлари таклиф этилдилар. Ремонт ишларини ёмон ташкил этганликлари учун Кегайли районидаги М. Жуманиёзов номли, «Кегайли», Чимбой районидаги К. Авезов номли, «Майёб», Тўрткўл районидаги Й. Қурбонов номли, «Пахтаобод», «Партия XXV съезди» совхозларининг директорлари, бош инженерлари огоҳлантирилдилар.

ҚҚАССР давлат агросаноат комитети ва «Каракалпакцелинрис» трести ҳозир хўжаликларни эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш юзасидан барча чора-тадбирларни кўрмоқда.

Район агросаноат бирлашмалари мутахассислари техникани мавсумга ҳозирлаш ва аҳволни таҳлил қилиш устидан доимий назорат олиб бораётирлар.

• ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

Кобулга келган СССР ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси К. Ф. Катушев ва АДР Министрлар Советининг Раиси С. А. Кештманд СССР ҳукумати билан АДР ҳукумати ўртасида АДРда Афғонистоннинг хусусий сектори иштирокида объектлар қуришда иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзоладилар. Ана шу ҳужжатга мувофиқ, СССР АДРга имтиёзли қарз беради. Мазкур битим тўғрисида совет ташкилотлари зарур лойиҳа — қидирув ишларини бажарадилар, асбоб-ускуналар, материаллар ва эҳтиёт қисмлар етказиб бериб, ускуналарни монтаж қилиш, созлаш ва ишга туширишда кўмаклашадилар. Қобулда қуриладиган нон заводи ва велосипедларни йиғадиган корхона, Шибирғондаги тегирмон, Мозори Шарифдаги чарм-пойабзал фабрикаси ана шу битим юзасидан имзоланган протоколга биноан бунёд этиладиган дастлабки объектлардир.

Маориф, соғлиқни сақлаш, ахборот ва алоқа соҳасида АДРга ёрдам бериш тўғрисидаги протокол ҳамда ҳукуматлараро бошқа ҳужжатлар ҳам имзоланди.

Янги афғон — совет ҳужжатларининг рўёбга чиқарилиши, деди С. А. Кештманд, экономика ва маданиятни ривожлантиришга, миллий яраш сиёсатини амалга оширишга катта ҳисса қўшади. Мамлакатнинг социал-иқтисодий ўсишини муттасил таъминлаш, афғон халқининг турмуш даражасини ошириш, деди у, ҳозирги шароитда АХДП ва АДР ҳукумати фаолиятининг энг муҳим йўналишидир. Иқтисодий программаларимизни амалга оширишда Совет Иттифоқи катта роль ўйнайди. СССРнинг иқтисодий ва техникавий кўмагида шу беш йилликда АДРда миллий экономиканинг деярли барча тармоқларида корхоналар қурилади. Имзоланган ҳужжатлар, деб таъкидлади АДР Министрлар Советининг Раиси, Афғонистоннинг улуғ қўшниси — Совет Иттифоқининг интернационал бирдамлиги, беғараз ва қардошларча ёрдамининг яна бир ифодасидир.

Икки томонлама муносабатларни янада ривожлантиришга новаторларча ёндашув, деди АДР Министрлар Советининг Раиси, дўстлигимиз ҳозирги босқичининг ўзига хос хусусияти бўлиб қолди. АХДП Марказий Комитети Бош секретари Нажибнинг ўтган йил декабрь ойида Москвада КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан олиб борган музокаралари ва суҳбатлари чоғида ишлаб чиқилган принципиал аҳдномалар бунинг учун мустаҳкам замин яратди.

Демократик Афғонистонга берилаётган ёрдам, деди жавоб нутқида К. Ф. Катушев, халқ маорифи, кадрлар тайёрлаш, соғлиқни сақлаш, ахборот ва алоқа сингари АДР учун ҳаётий муҳим тармоқларни ривожлантиришга йўналтирилмоқда.

Афғонистон миллий капитали иштирокида корхоналар барпо этиш тўғрисидаги битим Совет — Афғонистон ҳамкорлигининг янги йўналишини бошлаб беради. Иккала томон битимни имзолар экан, миллий хусусий капиталнинг ишлаб чиқариш соҳасига жалб этилиши экономикани барқарорлаштиришга, ички бозорни товарлар билан таъминлашга, шунингдек АДРнинг экспорт базасини кенгайтиришга фаол кўмаклашиши зарурлигига асосланади. Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси имзоланган ҳужжатларнинг амалга оширилиши Совет-Афғонистон иқтисодий ҳамкорлигини, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстона яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшади, деб ишонч билдирди.

(ТАСС).

ТАСС баёноти

Ҳозирги вақтда Афғонистон ва унинг теварагида содир бўлаётган воқеалар халқаро жамоатчиликнинг эътиборини жалб қилмоқда. Бу эса тасодифий эмас. Мамлакатда амалга оширилаётган миллий яраш йўли аҳолининг барча табақалари ўртасида тобора кенг қўллаб-қувватланмоқда, халқаро кўламда маъқуллаб, кутиб олинмоқда. Аста-секин йўлга қўйилаётган умуммиллий мулоқотда турли сиёсий кучларнинг вакиллари иштирок этмоқдалар. Қуролли курашнинг кўп минглаб қатнашчилари, оппозициядаги ўнлаб гуруҳлар шундай курашдан воз кечганликлари, бошқалари билан жанг ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида музокаралар олиб борилаётганлиги маълум. Ватанидан хорижга ўтиб қолган афғонлардан салкам 40 минг киши Афғонистонга қайтиб келди. АДРнинг амалий позицияси туфайли Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий жиҳатдан бартараф этиш соҳасида ҳам муҳим силжишларга эришилганлиги умид бағишлайди.

Шундай қилиб, ниҳоят Осиёнинг деярли қоқ марказида хатарли кескинлик манбаини тугатиш мақсадида афғонлар диёрида орзиқиб кутилган тинчлик ва осойишталик ўрнатиш учун реал имконият пайдо бўлди. Бу эса шубҳасиз афғон халқининггина манфаатларига мос бўлиб тушмай, шу билан бирга кескинликни юмшатиш йўлидан боришни, мавжуд можароли вазиятларни бартараф этишга эришишни астойдил истаётган барча кишиларнинг манфаатларига ҳам мувофиқ келган бўлур эди.

Аммо бу жараёнлар Афғонистонни ўз ҳолига қўйишни истамаётган кучларнинг, энг аввало, ташқи кучларнинг жуда қаттиқ қаршилигига дуч келмоқда. Бу кучлар Афғонистондаги воқеалар ўзлари хоҳлаётганидек ривожланиб бормаётганлигидан, тинчлик йўлини қатъиян танлаб олган афғон халқининг хоҳиш-иродаси олдида чекинишларига тўғри келаётганидан ғазабланмоқдалар. Шу кунлар региондаги кескинликни сақлаб қолишга интилиб, Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий жиҳатдан бартараф этишга йўл қўймасликка, ҳозирги вақтда у ерда пайдо бўлаётган ижобий тенденцияларга тўсқинлик қилишга уринмоқдалар. Ташқаридан аралашув давом этмоқда ва баъзан яна ҳам хатарли тус олмоқда. АДР ҳукумати ўт очишни тўхтатишни эълон қилиб, унинг шартларига риоя этаётган бир пайтда босмачи тўдаларга қурол-яроғлар, жумладан энг замонавий қуролларнинг тобора янги-янги туркумлари, масалан, Американинг «Стингер» зенит ракеталари етказиб берилмоқда. Америка маъмурияти шу йил март ойида афғон босмачиларига 600 та шундай ракета етказиб бериш тўғрисида қарор қабул қилганлиги, бу ракеталарнинг талайгина қисми ҳозиргача аксилинқилобчи тўдаларга берилганлиги маълум бўлиб қолди. Покистон территориясида жойлашган махсус лагерларда чет эллик инструкторлар ёрдамида босмачиларни тайёрлаш кучайтириб юборилди. Босмачилар шаҳар ва қишлоқларни ўққа тутмоқдалар, портлатишларни амалга ошириб, ўт қўймоқдалар, гражданн самолётларини уриб туширмоқдалар, барча афғонларни яраштириш учун курашаётган кишиларни шафқатсиз ўч олиш билан қўрқитишга уринмоқдалар.

Иш совет территориясига нисбатан сурбетларча жиноий хуружлар қилишгача бориб етмоқда. Маълумки, шу йилнинг март ойида совет чегара посёлкаси Панж ўққа тутилди. Шу йил 8 апрелдан 9 апрелга ўтар кечаси афғон босмачилари тўдаси Панж дарёсидан ўтиб, совет чегарасини бузди ва совет чегара нарядига ҳужум қилди. Тўда зарбага учраб ва оғир талафотлар бериб, тумтарақай қочиб кетди. Ҳужумни даф этиш чоғида совет чегарачиларидан икки киши ҳалок бўлди.

ТАСС шуни айтишга вакил қилинганки, Совет томони СССР чегаралари дахлсизлигига қилинадиган ҳар қандай тажовузларга чек қўйиш учун барча зарур чораларни кўради.

Бунинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик АДРнинг ишларига қуролли аралашувни давом эттириб, шундай иғвогарликлар қилаётган кимсаларнинг зиммасига тушади.

Ҳеч шубҳа йўқки, Афғонистонда миллий яраш ва аҳволни сиёсий жиҳатдан пухта бартараф этишга эришиш йўлини барбод этишга қаратилган уринишлар муваффақиятсизликка учраши муқаррар. Афғон халқининг азму-қарори, АДР ҳукуматининг изчил йўли бунинг гаровидир. Дўст қўшни мамлакат бундан буён ҳам Совет Иттифоқининг қатъий мададига умид боғлайвериши мумкин.

Хабарлар оқими

● **ДЕҲЛИ**

Ҳиндистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари Осиё — Тинч океан регионидаги мамлакатларга мурожаат қилиб, уларни ядро қуролисиз дунё учун кураш олиб бориш мақсадида ягона анжуман ташкил этишга даъват қилдилар. Деҳлида ўтказилган симпозиум қатнашчилари якдиллик билан маъқуллаган ва бу ерда тарқатилган «Осиёда тинчлик ва хавфсизлик» мавзуидаги мурожаатномада улар Совет Иттифоқининг ядро қуролини тугатишга қаратилган тинчлик ташаббусларини табрикладилар, «Деҳли олтилиги»нинг тинчлик ташаббусларини қўлладилар ҳамда Ҳинд ва Тинч океанларини «Тинчлик зоналари» деб эълон қилинишини талаб қилдилар.

● **ТРИПОЛИ**

Ливия пойтахтида «Ҳамкорлик ва тинчлик йўлида» шиори остида Ўрта Ер денгизи мамлакатлари университетларининг биринчи учрашуви очилди. Унда Жазоир, Греция, Испания, Италия, Ливан, Ливия, Сурия, Франция, Югославия ва Ўрта Ер денгизидаги бошқа бир қанча давлатлар университетларининг муаллимлари, шунингдек Умумараб халқ конгресси доимий секретариати билан араб маданияти Миллий кенгашининг вакиллари қатнашмоқдалар. Анжуман қатнашчилари тўрт кун мобайнида регионда тинчликни таъминлаш проблемаларини муҳокама қиладилар.

(ТАСС, 20 апрель)

ИҚБОЛ

№ 5 ХОТИН—ҚИЗЛАР ДАВРАСИ

„Хужум" ҳаракатининг 60 йиллиги олдидан

САДОҚАТ

Фарғона вилоят партия комитети қошидаги хотин-қизлар бўлимига ишга келганимда мен билан бир рус аёли суҳбатлашгани ҳеч эсимдан чиқмайди. У уй шароитимизни сўраб-суриштирди. Ота-онам билан қизиқди. Мендан бу ишга нима мақсадда кираётганимни сўради.

— Очилишни, ўқишни ва эркин меҳнат қилишни истайман. Дугоналаримни ҳам шунга даъват этмоқчиман, — дедим.

— Баракалла, — деди опа майда ўрилган сочларимни меҳр билан силаб.

Кейин билсам, у мен ишлайдиган хотин-қизлар бўлимининг бошлиғи Разумова экан. У менга иш ўргатди, рус тилида сўзлашишни машқ қилдирди. Биз у киши билан жуда кам вақт бирга ишладик. Лекин ундан кўп нарса ўргандим. Энг муҳими, рус халқи ва Ленин тилига бўлган меҳрим ана шу пайтдан бошланди. Дугоналаримга нисбатан рус тилини бир қадар яхши ўрганиб олган эдим. Бу эса ҳаётда менга жуда қўл келди. Бирга ишлашган дўст-биродарларимни рус тилини ўрганишга даъват этдим. Ўз фарзандларимни ҳам интернационал руҳда вояга етказдим. Беш ўғил-қизимда ёшликдан рус тилида сўзлашишга, рус тилидаги китобларни ўқишга меҳр уйғотдим. Улар кам бўлишмади. Фарзандларимнинг учтаси фан кандидати, уларнинг бари рус тилини ўз она тилларидек яхши билишади. Рус тилини билиш эса бошқа тилларни ўрганишга йўл очади.

Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш, хотин-қизларни озодликка чиқариш, саводсизликни тугатиш каби жанговар ишларда рус коммунистлари — опа-сингилларимизнинг беминнат хизматлари бор. Улардан биз жасоратли бўлиш, ўз ҳақ-ҳуқуқимизни талаб этиш ва яна бир дунё яхшиликларни ўргандик. Ўз бахтимиз, келажагимиз учун ўзимиз курашга чоғланмоғимиз зарурлигини тушуниб етдик.

Шундай қилиб, рус опа-сингилларимиз биз ўзбек хотин-қизларининг шахсий ҳаётидагина эмас, ижтимоий фаолиятида ҳам катта роль ўйнадилар.

Ўн беш ёшимдан жанговар курашга отландим. Партия, совет ташкилотларида ишладим. Мен бахтли аёлман. Негаки, ўша жанговар курашларимиз шарофатини кўриш ҳам насиб этди.

Азиз ўғил-қизларим! Бу куннинг қадрига етингиз. Бу нурафшон ҳаёт учун қон ва жон берган азиз юртдошларимиз ҳаққи-ҳурмати, Ватанимиз чиройига чирой қўшингиз. Мен жангу жадалларни кўрган, қийинчиликларни бошидан кечирган кекса авлод номидан гапирар эканман, она-Ватан равнақи учун оёққа турингиз, куч-ғайратингизни аяманг, деяман. Сизнинг ёшингизда биз ҳам ана шундай жанговар эдик. У пайтлари қийинроқ бўлган. Ташқи душмандан ташқари ички душманлар ҳам ҳар қадамда ҳаётимизга хавф солишар, ишларимизга тўғоноқ бўлишарди.

Сурхондарё ва Қашқадарё областларида коллективлаштириш ишларида қатнашган пайтларимда кўп қийинчиликларни бошимдан кечирдим.

Деҳқонлар оиласини кооператив орқали социализм қуришга тортиш, якка хўжаликларни коллектив хўжаликка бирлаштириш, маданий революцияни амалга ошириш ўша даврнинг долзарб масалаларидан эди.

Жарқўрғондаги Юқори Капайти қишлоғида одамлар билан суҳбатлашганим ёдимда. Уларнинг кайфияти, орзу ниятлари билан қизиқдим. Яккабоғдаги Оқтовуқ, Сомонтепа қишлоқларидаги камбағал деҳқонлар ҳам коллективлаштириш ишларига хайрихоҳлик билан қарашарди. Лекин янги ҳаёт душманлари буни кўра олмадилар. Улар талвасага тушиб қолган эдилар. Халқ ичида юриб, ҳаёт, янги турмуш ҳақида ташвиқот олиб бораётган биз комсомол, коммунистларни улар ўзларининг ашаддий душманлари деб билишар эди. Неча бор жонимга қасд қилдилар. Лекин улар мақсадларига эришолмадилар. Негаки, мен каби янги ҳаёт тарафдорлари жуда кўп эди.

Бешариқ (ҳозирги Киров району) да фақат хотин-қизларга савдо қиладиган дўкон очдик. Дўкон мудираси ҳам, сотувчию қоровули ҳам бир ўзим эдим. Дўконда уй-рўзғор буюмлари, хотин-қизлар кийимлари билан савдо қилинарди. Шуниси аҳамиятлики, кўп вақт ўтмай дўкон хотин-қизлар тўпланиб турадиган клубга айланиб қолди. Бунда хотин-қизлар билан эркакларнинг тенг ҳуқуқлилиги, хотин-қизлар эркаклардек илм олиш, меҳнат қилиш имкониятига эга эканлиги ҳақида тушунтириш ишлари олиб бордик. Паранжи ташлашга ташвиқот қилардик. Ишимиз оғир эди. Бу жанговар йўлда қанчадан-қанча йўқотишлар бўлди. Лекин бизни ҳеч қандай куч орқага қайтара олмади. Негаки, биз, ўтюрак комсомол ёшларда доҳиймиз В. И. Ленин васиятларига, Ватанимиз ва халқимизга бўлган меҳр-садоқат ниҳоятда кучли эди. Бу муҳаббат бизни ҳамма вақт ёрқин ҳаёт, келажак сари курашга даъват этаверарди.

Бугун мен Ўзбекистонда коллективлаштириш, хотин-қизлар озодлиги учун фаол курашган Жаҳон Обидова, Шамсиқамар Ғойибжонова, Тўрахон Иброҳимова, Тожихон Шодиева, Нури Муслимова каби сафдошларим хотирасини ҳурмат билан тилга оламан. Ёш авлодни улардек Ватанни севиш ва ардоқлашга, унинг равнақи учун ҳормай-толмай меҳнат қилишга чақираман. Уларнинг ҳаёт мактаблари авлодларимиз учун ҳамма вақт ибрат бўлиб қолаверади.

Партиямизнинг кадрлар сиёсатини, қайта қуриш борасидаги тадбирларини қўллаб-қувватлайман. Дарҳақиқат, қайта қуришни ҳар ким ўзидан бошламоғи керак. Энг муҳими, ҳар бир кишининг онги баланд, виждони пок, эътиқоди юксак бўлсин. Қилаётган ишига садоқат билан қарасин. Ана шунда улар амалга ошираётган ишларнинг самараси ҳам яхши бўлади.

М. ИСЛОМОВА,
партия ва меҳнат ветерани.

Қайта қуришнинг фаол қатнашчиси, толмас меҳнатчи, меҳрибон она бўлган совет аёлларига шон—шарафлар!

(КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил 1 Май Чақириқларидан)

Ўзбекистон хотин-қизларининг V съезди олдидан

Санобар Мадазимова Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи» колхози хотин-қизлар кенгашининг раиси. Кенгаш хўжалик фаолиятига актив аралашмоқда. Ишда банд бўлган хотин-қизларга ғамхўрлик масаласи унинг доимий диққат марказида турибди. Колхозда маданий-маиший хизмат турларини кўпайтириш, медицина ва савдо хизматини янада яхшилаш бўйича бир қатор яхши ишлар амалга оширилди. Меҳнат аҳли ўртасида сиёсий-тарбиявий, хусусан, атеистик тарбияга кенг ўрин берилмоқда.

Р. АШУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

● СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

ҚАДР

Пенсионер Ҳамро Холматова йиқилиб тушиб, оёғи оғир лат еди. Етиб қолди. Аянинг ёлғизлигидан хабар топган Куйбишев районидаги 99-ўрта мактаб ўқувчилари эса унга кўмакка ошиқдилар. Мактабнинг 6-синф ўқувчиларидан Г. Абдуллаева, Н. Орипова, М. Ҳошимова каби қизлар аяни ўз оналаридек яхши кўриб қолишди. Бири чой қайнатиб бемор оғзига тутса, бошқаси бозор-ўчарга чопади. Бири дорихонага қатнаса, иккинчиси ҳовли-жойларни чиннидек қилиб супуриб-сидириб қўяди...

Уларни кўрганда Ҳамро аянинг баҳри-дили очилиб кетади. Дарсларни сўраб-суриштиради, маслаҳатини аямайди. Улар ўзи ўқитган ўқувчиларидек ажойиб ёшлар. У меҳнат қилиб, пенсияга чиққан мактаб уйидан узоқроқда — Оҳангарон шаҳрида жойлашган. Ўзи эса Тошкентдаги Котов кўчасида истиқомат қилади. Жонажон мактабидан келиб, ҳол-аҳволидан хабар олиб туришади. Яқинда Оҳангарондаги 33-ўрта мактаб партия ташкилоти секретари Ш. Умурзоқов аяни кўриб кетди. Ҳамро Холматова 44 йилдан буён коммунист. Ҳозир эса ўзи ишлаган ўша мактаб партия ташкилоти ҳисобида.

Мактабда собиқ ўқитувчини меҳр билан тилга олишади. Бу бежиз эмас. Институтни битирибоқ, у шу мактабга келиб иш бошлаган эди. Ўқитувчиликдан мактаб директори лавозимига кўтарилди. Мактаб партия ташкилоти секретари бўлди. Тарбиячининг ўзи комил инсон бўлиши хусусида доимо қайғуриб келди. Моҳир педагог ўзининг ҳалол меҳнати билан обрў-ҳурмат қозонди. Уни ҳурмат билан пенсияга кузатишди. Лекин у мактабдан узилиб қолгани йўқ...

Ҳамро аянинг ҳали қиладиган ишлари, режалари кўп. Атрофида гирдикапалак бўлиб, жонига малҳам бўлаётган пойтахтдаги 99-мактаб ўқувчилари олдида ҳам қарздор. Яхши инсон ҳеч вақт мен ҳаётда қиладиган ишимни қилиб, вазифамни ўтаб бўлдим, демайди. Ҳамро Холматова ана шундай фидойи кишилардан.

А. МАННОПОВ.

102 ёшли онахон

102 ёшли Ойзода момо Қодирова — бахти кулган онахон. Унинг уч фарзанди, 22 невара ва 44 чевараси бор. Бу табаррук онахон Хатирчи районидаги «Москва» колхозида истиқомат қилади.

Суратда: Ойзода Момо невара келини Дилоромхон билан.

А. ЭЛМУРОДОВ фотоси.

● *Инсонийлик мезони*

ОИЛА НАФАСИ

Илк қадамимиз, сўзлашувимиз, идрок этишимиз, олам ва одамларга муносабат, меҳнатга ихлос, Ватанга муҳаббат оиладан бошланади. Жамиятимизнинг энг муҳим ячейкаси бўлган оила, унинг аҳамияти, салоҳияти, моҳияти хусусида гап юритилганда, КПСС XXVII съезди минбаридан айтилган қуйидаги сўзлар ёдимга келади: «Мустаҳкам оила жамиятнинг энг муҳим негизларидан биридир».

Дарҳақиқат, шундай. Мен қарийб ўттиз йилдан буён колхозда ишлайман. Узоқ йиллар давомида фермада сигир соғаман. Кўз олдимда ёшлар оила қуришади, ҳаёт сўқмоқларини босиб ўтишади.

Ҳеч эсимдан чиқмайди: илғор ҳамкасабамизнинг юриш-туриши бирдан ўзгариб, кайфияти бузилиб қолди. Илгарилари ҳушчақчақ, кўтаринки юрарди. Энди бўлса, ишидан унум кетди. Сигирлари қаровсиз, уларни чала соққани учун эса нуқул дакки эшитарди.

Нимага шундай? Биз унинг ҳаёти билан қизиқиб, оиласини ўргандик. Турмуш ўртоғи ичиб келиб, уйида жанжал кўтарар, оилада хотиржамлик йўқ экан. Мен уларнинг исм-шарифларини айтмаётганимнинг боиси шундаки, ҳозир бу оила ўзини қўлга олиб, тинч-тотув яшамоқда. Ўртадаги гина-кудуратлар унутилди. Фарзандлар камол топяпти. Хонадон бекаси эса яна илғорлар сафида. Агар ўшанда колхоз раҳбарлари, ферма коллективи ҳамкасабамизнинг турмуш йўлдошини оғу домидан тортиб олиб, тўғри йўлга солмаганида, бу оила тақдири нима бўлиши ўзингизга маълум.

Дарҳақиқат, яхши умр йўлдоши — кишига қанот. Меҳнат жараёнида оиланг нафасини сезиб турсанг, сендан кучли одам бўлмайди. Турмуш ўртоғим Искандар Назаров билан етти фарзандни тарбиялаб вояга етказмоқдамиз. Ўзингизга маълум, сигир соғувчининг турмуш тартиби одатдагидан бўлакча бўлади. У эрта тонг билан ширин уйқусини бузиб, фермага отланади. Болаларига нонушта тайёрлашга улгурмайди. Турмуш ўртоғи ёки қайнонаси унинг бу юмушини бажаришига ишонса, кўнгли бўлинмай, ишга меҳр билан киришади...

Ҳеч эсимдан чиқмайди. Москвадан—съезддан қайтгач, руҳланиб кетиб, ҳар бир сигирдан 5100 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилдим. Бу бизнинг шароит учун энг юқори кўрсаткич эди. Ваъда масъулиятини ўшанда сездим. Йил ўрталарига келиб, чарчаб қолдим. Турмуш ўртоғим ёнимга кирди. Қизларимиздан Урчин, Ойша ва Шаҳодатни менга ёрдам беришга даъват этди. Ўзи эса мен билан бирга фермага келиб кўмаклашарди. Умр йўлдошим кўпчилик олдида изза бўлиб қолишимни истамаётганини, менинг уялишимни ўзининг уялиши деб билаётганини ҳис этиб турардим. Агар оила мадади бўлмаганида юзим шувут бўлиб қолиши ҳеч гап эмасди. Сўзимнинг устидан чиқдим. Бундан мен ҳам, эрим ҳам, болаларим ҳам ўзида йўқ хурсанд.

Турмуш ўртоғим тракторчи. Баъзида ишдан чарчаб келганларида овқат тайёр бўлмайди. Чунки ўзим ҳам ишдан энди келиб турган бўламан. Искандар акамни илиқ қарши оламан. Бир пиёла иссиқ чой тутаман-у ошхонага чопаман. Бир ишдан иккинчи ишга шўнғийман. Оила юмушлари, бола-чақа ташвишлари ўз оғушига олади. Эрим ҳам оёқ узатиб ўтирмайдилар, ёрдамга келадилар. Қарабсизки, бирпасда ош-овқат тайёр. Оила жамулжам дастурхон атрофига тўпланамиз.

Меҳнатим орқасида Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори бўлдим. Икки бор область Совети депутатлигига сайландим. Ҳозир район партия комитетининг аъзосиман. Ҳали мажлисга чақиришади, ҳали депутатлик юмушлари билан банд бўламан... Уйга қайтиб келганимда Искандар акам ишларимни қизиқиб сўрайдилар, у ёки бу масалада ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар. Бундан ниҳоятда хурсанд бўламан, кучимга куч қўшилади.

Н. НАЗАРОВА,
Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхози сут соғувчиси, район Советининг депутати.

● *«Иқбол»га мактуб*

Мен шифокорман. Ўғлим бор. Турмушимдан ажрашганимга беш йил бўлади. Ҳеч нарсадан камчилигим йўқ. Лекин вақти-вақти билан ўғлим: «дадам командировкадан қачон қайтадилар» деб сўраганида юрагим зил кетади. Бирор нарсадан хафа ёки хурсанд бўлиб уйга қайтганимда дилимни ёзадиган яқин кишим йўқ. Шуни билдимки, инсон учун оиладан муқаддас нарса йўқ экан. Уни эҳтиёт қилинг, дугоналар!

Менинг оила қийинчиликларига бардошим етмади. Турмуш ўртоғимнинг жаҳли чиққанда қайнаб турган сутдек «пов» этиб тошиб кетиш одати бор эди. Индамасам, ютардим. Кейин ўзи кечирим ҳам сўрарди. Шу феълини ҳисобга олмаганда, ёмон одам эмасди. Агар ўшанда бир гапдан қолганимда, эҳтимол турмушимиз бузилмасди.

Насима,
Тошкент шаҳри.

Бу хатга бир қадар жавоб бўладиган мақолани қуйида газетхонлар эътиборига ҳавола қилаяпмиз.

●

● *Нафосат*

АЁЛ

Рўзғоридан койиниб ёзилган мактубларни ўқиганимда, ўзлари хоҳлаб турмуш қурган ҳаёт йўлдошларидан осонгина ажрашаётган дугоналаримни кўрганда, кўнглимни юк босади. Орада болаларнинг сарсон бўлаётгани эса... фожиадир! Бундай турмуш ота-онанинг зўри билан бўлганда-ку, ҳаммасини уларга тўнкардик-қўярдик. Энди эса олтин дея танлаганим мис чиқиб қолди, деб барча гуноҳни жуфтимизга ағдаряпмиз. Киши бир йилгина киядиган кийимини ҳам обдон кўриб, чамалаб олади. Жуфт танлаш кўйлак танлаш эмас-ку! У сенинг умрингнинг сўнгги нуқтасига қадар бирга борувчи иккинчи қалбинг, иккинчи қўл-оёғинг, иккинчи кўзингдир. У сенинг болаларингга ота, ҳаётда сенга йўлдош, маслакдош. Сен жуфт танлашда йигитнинг фақат қадди-бастига, мавқеига, ё ота-онасининг устуворлигига, ваъдалари-ю бийронлигига қараб баҳо бердингми ва бунга «севги» деб ном қўйдингми?! Танлаган одаминг орзулаганингдай бўлмади дейлик. Хўш, сен бекаму кўст, идеал одамни излабмидинг?!

Мукаммал, қуйма аъло инсонлар онадан тайёр яралмайдилар. Севгилингнинг ажойиб фазилатлари ҳаққи нуқсонларини ҳам тан олиш қўлингдан келадими? Унинг ҳаётидаги-ю феъл-атворидаги каму кўстини тўлдиришга ироданг етадими? Муҳаббатнинг қолипи йўқ, таърифи йўқ, дугонажон! Аммо шуниси аниқки, у энг тотли, энг мушкул фаолиятдир. Ҳа, фаолият! Фаолият бўлганда ҳам поклик, журъат, ихлос ва сабру қаноатдан иборат фаолиятдир! Муҳаббат туфайли кўнгиллар кўнгилларга пайваста бўлсин, чўккан кўнгиллар бодроқдай гуллаб, яшнасин.

Рўзғор истироҳат боғи эмас. Унда фақат гул кўтариб, рози дил айтиб, қўлтиқлашиб юрмайдилар. Рўзғор — эркакка ҳам, аёлга ҳам бир-бирига муносиб бўлиш учун бир умр ўз-ўзини тарбиялайдиган майдон!

Пароканда оилаларни қовуштирган, бўш-баёв эрларни қаторга қўшган ҳам, ноиттифоқ оға-инини бирлаштирган ҳам — биз аёллар! Суягувчи тоғ бўлган ҳам, яйратувчи боғ бўлган ҳам — биз. Аммо, холис айтайлик, биз деб, биз туфайли, чекувчи бўлиб кетганлар қанча, ичувчи бўлиб кетганлар қанча! Бизнинг ханжар тилларимиздан абгор бўлиб,... ювошроқ жуфтни орзулаганлар қанча! Эркак зотининг ишонувчанлиги, соддадиллигини суиистеъмол қилмаслигимиз керак. Бундай дейишимнинг сабаби, агар аёл астойдил уринса, ўғилни ҳатто онадан ажратиб юбориши, унинг дастидан етти ака-ука етти томонга тарқаб кетиши ҳеч гап эмас.

Кўнглинг бировдан озор чекса, уйингда нохушлик бўлса, бўғилиш, тутоқишдан аввал, шу ишларга ўзим ҳам сабабчи эмасмиканман деб, бир карра ўйлаб кўрганмисан?! Одамнинг заифи айбни бировдан излайди, марди эса айбини бўйнига олади. Ҳамсуҳбатига биринчи бўлиб зарба бериш ва чегарадан чиқиш, биринчи бўлиб одобга шак келтириш аёллик иқлимига хос эмасдир. Шу ўринда рўзғор тутувчи сингилларимга ўтинчларим бор.

Бир умр бирга яшайдиган кишимизга мурувватли бўлайлик. Эр-хотиннинг бир-бирига «фалон вақтда сен учун у қилганман, писмадон пайти сенга буни олиб берганман» дейиши, ҳар гал ўзининг жами яхшиликларини санаб кўрсатиб, миннат қилиши ўз юзига қора чизиқ тортиш билан баробар. Бу — оиладаги энг нозик торларнинг узилишидир. Миннат — заҳар! Фақат душманларгина бир-бирига заҳарни раво кўрадилар.

Рўзғор — икки кишининг қўли, икки кишининг ақли билан тўқиладиган умр занжиридир. Оилада кимнинг кимдан устун келиши эмас, қай биримизнинг фикримиз билан бўлса-да, рўзғордаги у ёки бу ишнинг тезроқ битиши аҳамиятлидир. Ишнинг битганини тан олиб туриб, лекин нега бу иш менинг эмас, сенинг фикринг билан битаркан дея, ҳафталаб, ойлаб тўнини тескари кийиб юриш одобдан эмас. Эр-хотин «икки ёрти — бир бутун» дегани эмасми! Биримиз калаванинг учини тополмаётган пайтда, иккинчимиз жонга оро кирсак, бунинг нимаси орият?! Аксинча, шундай жуфтимиз борлигига шукрона айтишимиз керак-ку!

Инсон умри бир тутамгина. Ўринсиз асаб қайрашларга на ҳожат! Бориб-бориб фарзандлар ҳам ўз йўлларига тарқайди. Бири-бири учун жон қадар азиз бўлган эрга аёл, аёлга эр қолади! Шундоқ экан, бу ғанимат умрда юрагимиздаги бор меҳримизни жуфтимизга изҳор қилиб улгурайлик, саховат ва ардоқларимиз билан қалбларини эркалайлик.

Инсонда «кечириш» деган ажойиб имконият бор. Кечириш — бу оний ютқазиш, аммо яхлитни сақлаб қолишдир. Дейлик, оилада мени ранжитишди. Демак, бир инсон қаттиқ койинди. Шунинг ўзи ҳам уйдаги ҳаётга қанча йўқотиш! Энди, мени ранжитганлари заҳоти мен ҳам ўша кўнгилни синдиришим шартми? Битта қурбон етмаяптими? Кечириш биздан, аёллардан бошланса-чи?!

Баъзан жаҳл аралаш ғайри хитоблар чалинади: «Ҳукумат бизга изн берган, эркаклар билан тенг ҳуқуқлимиз!» Сизнингча, тенг ҳуқуқ нима ўзи? Эркак билан аёлнинг баравар айтишишими? Ё аёлларнинг оғир халталарда бозордан картошка-пиёз ташишими? Ё эркак кишининг пол артиб, кир ювишими? Ҳар ҳолда, ҳамма нарса ўз ўрнида бўлгани маъқул: эрингнинг белидаги фартукни еч, қўлидан супургини ол. Ўзинг ҳам эринг туриб, бозордан сабзи-пиёз ташима. Жуфтинг-ку, сен учун ёрдамга кўнибди, раҳмат. Аммо эркак кишиминг уринсин, аёлнинг ўрнини босолмайди.

Ишда эркаклардан қолишмаймиз. Оила заҳматининг ярмидан кўпи ҳам бизнинг елкада. Аммо биз шундай тоифаки, жуфтларимизнинг жиндай хайрихоҳлиги, икки оғиз меҳрибон гапи билан билакларимиз яна кучга тўлаверади, яна ишни қарсиллатиб бажараверамиз! Текиндан-текин сўзингизни, текиндан-текин меҳрингизни сизни суяб турган жуфтларингиздан аямангиз, йигитлар!

Қарияларнинг «Аёл эркакдан андак пастроқ туриши керак», — деган гапи бор. Буни ҳам мен ижобий тушунаман. Нафис овозимиз, нозик қадди-бастимиз, майин табиатимиз билан оилага биз сардор бўлгандан кўра, бу иш норғул, қатъиятли, кескир феълли йигитларга ярашиқлидир. Эрдан паст туриш дегани бу ҳокисорлик, дегани эмас. Бу одобдир! Аёл аралашмаса, рўзғор араваси жойидан жилиши қийин. Эркаклар дангал, аёллар эса сездирмай уй-рўзғор ишларига бошчилик қилиб борадилар. Шунга эришмоқ кераккки, фарзандлар оталарини ҳурмат қилсинлар. Ҳар бир ишда отанинг рухсати бўлсин. Нафсиламрини айтганда, оталарнинг омон бўлгани, болаларига бош бўлиб юрганига нима етсин!

Менингча, икки тоифа аёлни кечириб бўлмайди. Буларнинг бири енгилоёқ, иккинчиси уй тутуми нопокиза аёлдир! Табиати асли тоза аёл боласи ёш бўлса ҳам, соғлиги ёмон бўлса ҳам, вақти кам бўлса ҳам покиза бўлаверади.

Ўз жуфтингнинг ишдан келишига байрамга тайёрлангандай ҳозирлик кўр! Бу эрдан қўрқиш ҳам ёки кўр-кўрона ишчанлик аломати ҳам эмас. Қадрдон кишинг уйларингни тўлдириб, остонангдан кириб келса-ю, кечгача шу сен бор уйни, болаларингни, рўзғор ташвишини неча бор хаёлидан ўтказган бўлса-ю, нечун уни айланиб, қуёшланиб кутиб олмайсан?! Шунда унинг кўзларида сендан олам-олам миннатдорлик туйғуларини ўқийсан. Бу қайси байрамдан кам?!

Қўшни хонадонда тўй тараддуди. Келин бўлгич қизнинг қулоғига дейман: «Сингилжоним, эсингда тут, ҳовли супурар бўлсанг, овсининг тарафдан бошлаб супур. — Бу сизни ҳурмат қиламан деганинг бўлади...» Унга яна нималардир дейман, ўзим эса... олис келинлигим арафасини ва қўшни момонинг менга ниқтаб, урғу бериб айтган ўгитларини эслайман: «Жон қизим, бировнинг уйига боряпсан. Ўша ерда унай, ўсай десанг, оғзингга тош сол. Куёвинг остонасини ҳам «сиз»лаб босгин. Борган жойингнинг бирини икки қилмасанг, қайнонангнинг ҳам, онангнинг ҳам меҳнати зое, болам!»...

Бу гапларнинг маъносини умр бўйи ечиб боряпман...

Т. СОДИҚОВА.

● *«Иқбол» почтасидан*

МУАММОЛАР ОЗ ЭМАС

Хотин-қизлар кенгаши хўжаликнинг ижтимоий ҳаётига фаол аралашмоқда. Кенгаш аъзолари, уларнинг жойлардаги активлари тўйлар ва маросимларни ихчам ва камчиқим ўтказишга эришмоқдалар. Қалин олишдек эскилик сарқити ҳам йўқотилди. Қизлар ва аёлларнинг бўш вақтдан унумли фойдаланишларини ташкил этиш мақсадида турли тўгараклар фаолияти янада яхшиланди. Мамлакатимизнинг турли жойларига туристик саёҳатлар ташкил этилмоқда.

Лекин олдимизда бир қатор муаммолар ҳам йўқ эмас. Улардан бири—боғча масаласи. Хўжаликда доимий болалар боғчаси ишлаб турибди. Лекин кўп болали оналар ўзлари ишлайдиган ва яшайдиган жойларга яқинроқда доимий боғчалар бўлишини истайдилар. Хўжаликда учта қишлоқ бор. Афсуски, уларнинг ҳаммаси ҳам ичимлик сув ва табиий газдан баб-баравар баҳраманд бўлмаяптилар. Ҳаммаси бўлиб 400 хонадон газлаштирилган, холос. Маиший хизмат кўрсатиш комбинатида хизмат турлари кам. Ҳатто химчистка ҳам йўқ.

Хотин-қизлар кенгашининг навбатдаги энг муҳим вазифаси совхоз раҳбарлари, партия ташкилоти билан ҳамкорликда ана шундай камчиликларни бартараф этишдан иборатдир.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВА,
Қарши районидаги «Ленинизм» совхози хотин-қизлар кенгаши раиси.

КИМ ЖАВОБ БЕРАДИ?

Шўрсув посёлкасидаги пат-момиқ цехининг аксарият ишчи-хизматчилари хотин-қизлар. Ф. Облоёрова, М. Аҳмедова бошлиқ смена ишчилари фаол меҳнат қилмоқдалар. М. Ғафурова, Э. Абдуназарова, Ю. Шерматова, Х. Фозилова, М. Акбарова, Р. Ғофурова каби ёш ишчилар смена топшириқларини ошириб адо этмоқдалар. Цех бир ойда ўртача 60—70 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга эришмоқда. Коллектив юбилей йилида 479 минг сўм ўрнига 679 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

— Сўзимизнинг устидан чиқолмай қолишимиз ҳеч гап эмасга ўхшайди, — дейишади цех хотин-қизлари. — Сабаби, цехимизга хом ашё ўз вақтида етказиб берилмаяпти. Тошкент, Каттақўрғон, Чимён, Тошкент областининг «Ўзбекистон», «Самарқанд», «Нукус» паррандачилик фабрикалари корхонамизга пат етказиб бериш бўйича қабул қилган шартномаларини амалда бажармаяптилар. Биз бу фабрикалардан 150 тоннадан ортиқ пат олишимиз керак бўлгани ҳолда йил бошидан буён бир грамм ҳам хом ашё олмадик. Цех районимиздаги «Бўстон» паррандачилик совхозидан олиб келинаётган пат ҳисобигагина ишлаб турибди.

Корхона меҳнатчиларининг арзига тегишли ташкилотлар нима деб жавоб беришаркин?!

Т. МИРЗАРАҲМАТОВ,
Ўзбекистон райони.

• *Сўнгги почтадан*

ЎЗБЕКИСТОН—«УКРАИНА»ДА

Кўп миллатли совет халқининг мустаҳкам интернационал дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги Улуғ Октябрь социалистик революцияси инъом этган энг катта ютуқ бўлди. Бутун мамлакатимизда Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги ва СССР ташкил этилган куннинг 65 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилаётган айни кунларда қардош Украина ССРдан хушхабар олинди: республиканинг ҳафталик ижтимоий-сиёсий ва адабий-бадиий журнали — «Украина» ўзининг бутун бир сонини ўзбек халқининг ҳаёти ва меҳнат фаолиятига бағишлаб чиқарди. Унда республикамиз меҳнаткашлари социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш ва қайта қуриш борасида олиб бораётган ишлар ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Журнал дастлабки саҳифалариданоқ ўз ўқувчиларини республикамиз ҳаёти билан таништиради. Унинг муқовасида атлас кўйлакли икки қиз Ўзбекистон тупроғининг бойлиги тимсоли — нон ушлаб турибди. Журнал «Республика панорамаси» рубрикаси билан очилади. Унда Ўзбекистон меҳнат аҳлининг турмуши, ижодий меҳнати, қизиқиши, бўш вақтини қандай ўтказаётганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи турли фотосуратлар ўрин олган. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Э. Ю. Юсупов ўз мақоласида украин журналхонларини республикамизнинг ҳозирги куни билан кенг таништиради.

Журналда Михаил Малашнинг «Гулистон: ёрқин юлдузлар порлайди» сарлавҳали очерки босилган. Унда ўзбек ва украин халқлари ўртасидаги дўстлик алоқалари, қайта қуриш муаммолари ҳақида ҳикоя қилинади.

Анъанавий «Украина» курьери» рубрикаси республикамиз ижтимоий ва маданий ҳаётидаги янгиликларга бағишланган. Ўзбекистонлик журналистлар ўз мақолаларида Тошкент кинофестивали, «Андижанка» чим устида хоккейчи қизларининг СССР биринчилигида ғолиб чиққани, «Ёш куч» журнали ва «Юлдузча» нашриёти, Ургутнинг халқ усталари, Алишер Навоийнинг тўла асарлар тўпламини чоп этишга тайёргарлик кўрилаётгани тўғрисида ҳикоя қиладилар.

Журналнинг сатира ва юмор бўлимида «Муштум» журнали меҳмон бўлган. Унда Олим Кўчқорбековнинг «Дипломли тулки» масали, Хўжа Насриддин ҳақидаги янги латифалар, М. Ғозиев, Р. Қўшназаров, Р. Аҳмедов, С. Салоҳиддиновларнинг расмлари ўрин олган.

Журналда ўзбек санъаткорларининг асарларидан намуналар, Бухородаги архитектура ёдгорликлари фотосуратлари ҳам акс эттирилган. Охирги бетлар эса ўзбек миллий таомлари ҳақида ҳикоя қилади. Ўзбек ва украин тилларида ёзилган «Ош бўлсин!» деган сарлавҳа остида журналхонларга ўзбек миллий таомларининг рецептлари таклиф қилинади.

«Украина» журналининг ушбу сони совет халқлари бузилмас дўстлиги ва қардошлигини ёрқин акс эттирувчи ёрқин саҳифадир. У Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига тайёрланган муносиб совғалардан бири сифатида муҳимдир.

• *Қишлоқда юксак турмуш маданияти учун*

ИШГА ИЖОДИЙ МУНОСАБАТ

Ўзбекистон Компартияси XXI съездида қишлоқда турмуш маданиятини ошириш билан боғлиқ социал масалаларни ҳал қилишда Советларнинг таъсирини кучайтиришга алоҳида эътибор берилди. Қуйида Бухоро район «Маданият» колхозида бу борада тўпланган тажриба, ана шу тажрибани қўлланишдаги камчиликлар, муаммолар тўғрисида фикр юритилади.

Азима Назарова колхознинг Сарҳанг посёлкаси фельдшерлик-акушерлик пунктида ишлайди. Шифокорлик бурчига кўра у тез-тез посёлка аҳолисининг хонадонларида бўлади. Ўтган қиш кунларида мактаб ёшидан кичик болалар ўртасида шамоллаш билан боғлиқ касалликларнинг кўпайиб қолгани уни ташвишга солди. Суриштириб қараса бунинг боиси посёлканинг янги боғча-яслиси ҳали газлаштирилмаганида экан. Бу ерда ҳарорат мўътадил сақланмаслиги болажонларнинг тез-тез шамоллаб қолишига олиб келарди.

Работиқалмоқ қишлоқ Советининг депутати А. Назарова Советнинг иккинчи сессиясида янги боғчанинг қачон газлаштирилиши тўғрисида сўров билан колхоз раҳбарларига мурожаат қилди. Сўровга колхоз правлениесининг раиси, депутат Т. Элназаров жавоб берди. Бу масала тез вақт ичида ҳал қилиниши хусусида ваъда олинди.

Кўп ўтмади. Посёлкага газ қувури олиб борилиб, боғча-ясли, колхозчилар уйларини газлаштиришга киришиб кетилди. Бу йилги қиш мавсумида посёлкада болалар орасида шамоллаб оғриш кам учради, албатта.

Фақат бугина эмас. Хўжаликда кейинги йилларда катта ҳажмдаги қурилиш ва ободончилик ишлари амалга оширилди. Сўнгги ўн йилда бош план асосида 32 та тарқоқ майда қишлоқ ўрнида 7 та шаҳар типидаги посёлка қад кўтарди. 4 та ўрта мактаб, 7 та боғча, кинотеатр, 3 та клуб, истироҳат боғи, спорт ва маиший хизмат тармоқлари барпо этилди. Ўтган беш йилликда ободончилик ишларига 2 миллион 330 минг сўм сарфланди.

Хўш, қандай қилиб битта хўжаликда бундай катта ҳажмдаги социал-маданий қурилишлар амалга оширилди? Биринчидан, хўжаликнинг йил сайин юқори рентабеллик даражасига эришиши бунинг учун қулай имконият вужудга келтирди. Ўтган беш йилликда колхоз пахтачилик, чорвачилик, пиллачилик, сабзавотчилик, теплица хўжалиги, ёрдамчи саноат корхоналарини ривожлантириш эвазига 9 миллион 762 минг сўмдан зиёд даромад олди. Рентабеллик даражаси хўжаликда 40 процентга етказилди. Ўн иккинчи беш йиллик дастлабки йилининг натижалари ҳам мана шундай юксак даражада.

Архитектор посёлканинг бош планига уйғун уй лойиҳасини танлашга ёрдамлашади, қурилишнинг смета харажатларини ҳисоблаб чиқади. Шундан кейин колхоз қурувчилари иморат қурувчи билан шартнома тузишади. Бу шартномада уй қандай материаллар асосида, қайси муддатда қурилиши ўзаро келишиб олинади. Энди колхозчи хотиржам, бамайлихотир ўз жамоат ишлари билан шуғулланаверади. Чунки колхоз усталари уйни тез ва сифатли қуриб беришларига унинг ишончи комил.

Энг муҳими, колхоз қурилиш бригадаси билан шартнома асосида қуриш кооператив ёки якка тартибда уй қуришга нисбатан анча арзонга тушмоқда. Чунки колхоз маҳаллий ресурслар ҳисобига уй қурувчини арзон материаллар билан таъминлаш имкониятига эга.

Аслини олганда, ҳамма нарса бундан ўн йил муқаддам мана шу ресурслардан фойдаланишни ташкил қилишдан бошланди. Колхоз мутахассислари хизмат муддатларини ўтаган техника-механизмлардан фойдаланиб, кичкина ғишт заводи қуришди. Ҳозир йилига 4-5 миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқарилмоқда. Ғишт сероб бўлса, қолган материалларни топиш қийин эмаслигини кўпчилик хўжалик ходимлари яхши билишади. Унга бошқа бинокорлик материалларини алмаштирувчи хўжаликлар, ташкилотлар доимо топилади. Заводнинг ишлаб чиқариш қуввати эса хўжалик эҳтиёжларини қоплаш билан бирга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга ҳам етади.

Колхоз правлениеси бинокор кадрлар тайёрлаш масаласини ҳам ижобий ҳал этди. Колхозчи ёшлар ҳунар-техника билим юртларида таълим олиб, тузуккина ғишт терувчи, пардозловчи, монтажчи бўлиб етишишди. Улардан колхозда учта қурилиш бригадаси ташкил этилди. Иккита бригада қурилиш, пардозлаш, битта бригада монтаж ишларига ихтисослаштирилди. Шундан буён хўжаликда қурилиш ободончилик ишлари индустриал асосларда олиб борилмоқда.

Ҳали бу ишлар поёнига етгани йўқ. Тобора кенг миқёсларда давом эттириляпти. Қишлоқ Советининг навбатдаги сессия йиғилишида сўзга чиққан депутатлари колхоз бухгалтери М. Шодиев, маиший хизмат ходими Ғ. Ғуломов, колхозчи Ҳ. Исмоилов, қурувчи Қ. Қосимов Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорларига асосан қишлоқ қурилиши соҳасида турган навбатдаги вазифалар тўғрисида фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Сессия қишлоқ қурилиши ҳажмини янада ошириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Ўн иккинчи беш йиллик дастлабки йили иш натижалари бу вазифалар ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилаётганидан далолат бермоқда. Бир йил ичида колхозда 1,5 миллион сўмлик қурилиш ишлари амалга оширилди. Хўжалик посёлкаларида янги социал-маиший объектлар, уй-жойлар фойдаланишга топширилди, газ ва водопровод тармоқлари ўтказилди.

Агросаноат комплекси шароитида колхоз қурувчиларининг фаолиятига янги тус берилмоқда. Яқинда республика Давлат агросаноат комитетининг буйруғи билан колхоз намунали Уставининг 17-моддасига биноан «Маданият» колхозидаги қурилиш бригадалари базасида хўжалик структурасига киритилган қурилиш бошқармаси тузилди. Колхоз раисининг қурилиш бўйича ўринбосари Ҳ. Қаҳҳоров бошқарма бошлиғи этиб тайинланди.

Икки юз кишилик штат жадвалига эга бўлган колхоз қурилиш бошқармаси янги йилнинг дастлабки кунларидан ўз фаолиятини бошлади. Бошқармада 15 кишидан иборат лойиҳаловчилар группаси ҳам иш олиб бормоқда. Бошқарма учун 3 миллион сўмлик йиллик қурилиш-монтаж ишлари программаси белгиланди. Шунинг 2 миллион сўмига яраша фонд материаллари ажратиладиган бўлди. Лекин эндиликда бошқарма район миқёсида иш олиб боради.

Коллектив беш йилликнинг иккинчи йилида райондаги Л. Брежнев номли, У. Юсупов номли, «Ленин йўли», «Москва», «Ленинизм» колхозларида янги ҳаммомлар, кинотеатрлар, болалар боғчалари ва бошқа социал-маиший объектлар қурилишини пудратга олди. Колхоз бинокорлари бу объектларнинг барчасини бир йилдаёқ юқори сифат билан қуриб фойдаланишга топширишни кўзлашмоқда.

Шундай қилиб, «Маданият» колхози областда исми-жисмига монанд хўжалик бўлиб қолди. Қаерда турмуш маданияти юксак бўлса, шу ерда ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиш мумкинлиги амалда исботланди. Яқинда қишлоқ Совети ижроия комитети ва колхоз правлениеси хўжаликнинг марказий посёлкасини Бутуниттифоқ конкурсига ҳавола этиш тўғрисида қарор қабул қилишди. Бу посёлка қадимий Бухорога келадиган чет эл ва совет туристларининг саёҳат маршрутига ҳам киритилган. Колхозда ўнлаб СССР спорт мастерлари, мамлакат мусобақаларининг совриндорлари бор. «Гулхайри» ансамбли ўтган йили Чехословакияга гастролга бориб келди.

Қишлоқ қурилиши муаммоларини ижодий ҳал қилиш пировардида колхозда турмуш маданиятининг кескин юксалишига олиб келди. Аммо райондаги, қолаверса областдаги кўпчилик хўжаликларнинг раҳбарлари «Маданият» колхозининг бой тажрибасини ўрганиш ва қўллаш тўғрисида жиддий ўйлаб кўрмай, бизнингча, ютқазишяпти.

Бухоро районининг аксарият хўжаликларида замонавий посёлкалар қурилиши масалалари билан изчил шуғулланилмайди. Районда ҳисобга олинган қишлоқлар сони 160 тадан зиёддир. Район бош архитектори бизни таништирган бош планга кўра уларнинг учдан икки қисми аҳолисини янги посёлкалар қуриб, кўчириб ўтказиш кўзда тутилган. Бу ғоят кенг қўламли иш бўлиб қишлоқ Советлари, колхоз правлениеларининг бир ёқадан бош чиқариб иш олиб боришларини тақозо этади.

Афсуски, қишлоқ қурилиши соҳасида ҳамжиҳатлик ҳали етарли эмас. Кейинги вақтда район Совети уй-жойларни бош план асосида қуришни ташкил қилиш масалаларини икки марта сессияда, бир марта ижроком йиғилишида кўриб тегишли қарорлар қабул қилган бўлса ҳам ишда деярли ўзгариш кўринмаяпти. Кўпчилик хўжаликлар ҳозирча бўлажак посёлкаларнинг лойиҳасига буюртма беришдан нарига ўтмаяптилар. Чунки кенг кўламда қурилиш ишларини олиб бориш учун колхозларда моддий база йўқ.

1985 йилда райондаги колхозлараро кўчма механизациялашган колонна кооператив ва аҳоли билан бевосита шартнома тузиш асосида 300 минг сўмлик иш бажарди. Бу районда аҳоли томонидан олиб борилаётган уй-жой қурилишининг ўндан бир қисмини ҳам ташкил қилмайди. Худди шундай рақамлар ўтган йил учун ҳам хосдир. Кооператив қурилишининг қимматлиги, сифати пастлиги ҳам меҳнаткашларнинг эътирозларига сабабчи бўляпти.

Шундай бўлишига қарамай областда «Маданият» колхозидан ташқари биронта ҳам хўжалик ҳозирча бу ишни ўз қўлига олишга журъат этмаяпти. Кўпчилик хўжалик раҳбарлари бунинг учун қурилишнинг моддий базаси йўқлиги, фонд материаллари ажратилмаслигини баҳона қилишмоқда. Давр эса хўжалик юритишда социалистик ишбилармонлик кўрсатиш, ҳар бир янгиликни тез илғай билишни тақозо этаётир.

Яқинда районнинг «Янги турмуш» колхозида ғишт заводи ишга туширилди. «Москва» ва У. Юсупов номли колхозларда шундай заводлар қурилиши бошланган. Балки бу қишлоқ қурилиши муаммоларини янгичасига ҳал қилиш учун туртки бўлар. Турмуш областда хутор системасини тугатиш бўйича белгиланган планларга кейинги даврда катта ўзгартишлар киритмоқда.

Масалан, область хўжаликларида маълум даражада давр талабларига жавоб берадиган, қисман қайта қуриш ҳисобига истиқболли посёлкалар қаторига қўшиш мумкин бўлган аҳоли пунктлари оз эмас. Шуни назарда тутиб, область ижроия комитетининг қурилиш ва архитектура ишлари бўйича бўлими қишлоқ Советлари депутатлари ва активлари ёрдамида областдаги барча қишлоқлар тузилишини қайта синчиклаб ўрганиб чиқди.

Натижада колхозлардаги замонавий посёлкалар сонини мавжуд обод қишлоқлар ҳисобига қарийб икки баравар кўпайтириш мумкинлиги аниқланди. Кейинги йил давомида шундай қишлоқлар сараланиб, уларни замонавийлаштириш, социал-маиший қурилиш учун майдон белгилаш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Қишлоқ қурилишининг эндиликдаги кўлами, қўйилган вазифаларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан «Маданият» колхозидаги каби ишга ижодий муносабатнинг қарор топишига боғлиқ. Бу борада маҳаллий Советлар талабчанлик билан иш кўриши лозим.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• *Футбол*

МУХЛИСЛАР РАНЖИШМАСИН

Футбол халқ севган ўйин. Спортнинг бирон тури йўқки, ишқибозлари davраси кенглиги жиҳатидан унга рақобот қилолса. Чипор тўп ўйинини республикамиз шаҳар-қишлоқларида, айниқса ёқтиришади. Мавсум бошлангандан бери уларнинг қувончи чексиз. Имконият топган борки, стадионга ошиқмоқда. Хўш, республикамиз қишлоқларида ҳормай-толмай пахтакорлик касбини ардоқлаётганлар-чи!! Афсуски, улар редакциямизга мактублар йўллаб, «Пахтакор» командаси ўйинларини мириқиб томоша қилишолмаётганлиги ҳақида эътироз билдирмоқдалар.

— Мен хизмат юзасидан областларда бўлиб тураман, — деб ёзади тошкентлик футбол мухлиси М. Алиев. — Республикамиз меҳнаткашлари қайта қуриш, жадаллаштириш учун курашда фаоллик кўрсатмоқдалар. Лекин улар футбол ҳақида гап кетганда «Зангори экран» қаршисида бўш вақтларини хушнудлик билан ўтказиша олмаётганидан ранжишмоқда. Ваҳолонки, аксарият қишлоқларда мухлислар севимли пахтакорчиларга ихлос қўйишган. Умуман, футбол «ҳавоси»дан бебаҳра қолишни тасаввур қилишолмайди. Ўзбекистон телевидениеси эса бир неча йиллардан бери Тошкентда бўладиган футбол учрашувлари ҳақидаги репортажларни чала-ярим, яъни ўйиннинг иккинчи қисми ҳақида кўрсатув бериш билан чекланиб келмоқда. Бунга сабаб, аввалги йилларда футбол командамиз мароқли ўйин кўрсатолмай, кўпчиликни ранжитаётган эди. Стадионга мухлисларни чорлаш важидан учрашувнинг фақат бир қисмини олиб кўрсатиш расм бўлганди.

Энди-чи!! Назаримизда пахтакорчилар мавсумни янгиланган составда ёмон бошлашмади. Бунинг устига стадион маъмурияти спорт-буюм лотереяси ўйинини ташкил этиб, кўпчиликни қизиқтириб қўйди. Бир сўз билан айтганда, стадион ҳар бир ўйинда ишқибозлар билан тўлмоқда. Умуман футбол билан боғлиқ ҳар қандай ташкилий-тадбирий ишлар амалга оширилганда кўпроқ область ва қишлоқлардаги мухлисларнинг ҳам манфаатларини инобатга олингани маъқул. «Пахтакор» футболчилари далаларда «оқ олтин» ундираётган пахтакорлар шарафи учун курашаётган экан, нима учун миришкор деҳқонлар футбол завқидан бебаҳра қолишлари керак!!...

Мухлисларнинг куюнчаклик билан билдираётган бундай фикр-мулоҳазалари ишқибозлар фойдасига ҳал бўлади, деган умиддамиз.

Биринчи лига коллективларининг тўртинчи тур учрашувлари тўпларга бой бўлди. Дарвозаларга жами 21 та тўп киритилди. Пешқадамлик қилаётган «Черноморец» футболчилари «Ротор» коллективини қабул қилиб (2:0), жами очколарини 8 тага етказган ҳолда мавқеларини мустаҳкамлашди. «Шинник» коллективи эса «Металлург» футболчилари билан ўйнаб (2:0), очколарини 8 тага етказди ва иккинчи ўринга кўтарилди. «Даугава» — «Колос» коллективлари учрашувида ҳам шундай ҳисоб қайд қилинди. Майдон эгалари 7 очко билан фахрли учинчи ўринда туришибди. «Кузбасс», «Геолог» командалари очколарини 6 тага етказиб олдилар.

Пахтакорчилар ҳам яна бир ғалабага эришиб, мухлисларни қувонтиришди. Вакилларимиз Ворошиловграднинг «Заря» футболчилари билан учрашувда дарвозага биргина тўп киритишди. Майдон эгаларига ғалаба келтирган бу тўпни 7-минутда Г. Денисов ошириб, М. Кабаев дарвозага йўллади. Шундай қилиб, футболчиларимиз 5 очко билан икки поғона юқорига, 7-ўринга кўтарилишди. Қизиғи шундаки, пахтакорчилар ўтган йили ҳам уч учрашувни ўз майдонларида ўтказиб, бешта очко жамғаришган эди. Ўшанда ҳам икки ғалаба, бир дуранг ҳисоблари қайд этилиб, тўплар нисбати 5—3 га тенг бўлганди. Лекин ўринлари олтинчи эди.

Кўриниб турибдики, пахтакорчилар ўз имкониятларидан ҳали тўлиқ фойдаланганларича йўқ. Демак кўзда тутилган режани рўёбга чиқариш учун ҳамжиҳатлик, ўзаро ҳамкорлик ва ҳужумкорликка янада зўр бериш, мароқли, муҳими мазмунли ўйин кўрсатиш керак.

Бу йил мамлакатимизда совет футболининг 50 йиллик юбилейи нишонланади. Шу муносабат билан СССР Давлат спорт комитети билан СССР Футбол федерацияси Бутуниттифоқ Футбол кунини нишонлашга қарор қилди. Ўзига хос Футбол байрами шу йил кузда, 26—27 сентябрь шанба ва якшанба кунлари нишонланадиган бўлди.

Ўйлаймизки, бундай йирик оммавий тадбирга республикамизда ҳам пухта ҳозирлик, шайланиш бўлади. Мақсад ёз бўйи коллективларда ўтказиладиган оммавий тадбирлар Футбол куни синовидан муваффақиятли ўтишини таъминлашга эришишдан иборат.

Ҳ. НОСИРОВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

ҲОДИСА

БОЛА ҚУТҚАРИЛДИ

Самарқанддаги «Спартак» стадиони ёнида тўққиз яшар Стасик Осипов бир неча соат қидирилди. Унинг укаси — саккиз яшар Павлик Осипов бўлган ҳодиса тўғрисида уйига келиб гапириб бермаса, уни топиш амри маҳол эди.

Воқеа бундай бўлган. Стадион нариёғидаги жарликда болалар эски бир ковакни очиб, уни «штаб»га айлантирганлар. Лекин улар йўл қурувчиларининг шу участкани текислаш тўғрисида буйруқ олганларини билмаганлар.

Фожиа ёш гувоҳининг айтганларини биринчи бўлиб пенсионер Лидия Николаевна Шерметьева эшитди ва дарҳол телефон қоқа бошлади. Ҳодиса рўй берган жойга ўт ўчирувчилар, «тез ёрдам», милиция етиб келди. Бульдозерчи уйидан келтирилди. Қудратли машина жарни тезда тозалади, лекин ортиқ ишлаш хавфли бўлиб қолди. Шунда қўлга белкурак олишди. Бу орада қош қорайиб борарди. Стадион ходимлари вишкалардан прожекторларни чиқариб олиб, жарликни ёритдилар...

Шундай қилиб, Стасик Осипов тўрт метр тупроқ остида етти соат бўлган. Самарқанд медицина институти иккинчи клиникасининг врачлари маълум қилишларича, ҳозир боланинг соғлиғига хатар йўқ. Тез кунда у Самарқанддаги 45-мактабнинг иккинчи синфига яна қатнай бошлайди.

(ЎзТАГ мухбири).

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР
ОМОНАТ ҚАССАЛАРИГА

НАМАНГАН ШАҲРИДА

1987 йил 7 апрелда бўлиб ўтган ютуқли омонатлар бўйича ўтказилган

89-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги ютуқли омонатлар бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида)
А-006	25
А-069	25
А-102	25
А-143	25
А-192	50
А-201	25
А-254	25
А-292	25
А-358	25
А-370	100
А-413	25
А-463	25
А-484	25
А-548	25
А-595	25
А-604	25
А-662	100
А-696	50
А-756	25
А-780	25
А-838	25
А-844	25
А-890	200
А-941	25
А-995	25

Счёт сонлари мингдан ортиқ бўлган омонат кассаларида кейинги барча минг рақамли сонлардаги ўша счёт номерлари ҳам ютди, масалан №№ 1006, 2006 ва ҳоказолар, шунингдек 1102, 2102 ва ҳоказолар, 1143, 2143, 3143 ва ҳоказолар.

Тираж комиссиясининг раиси — Наманган шаҳар Совети ижроия комитети раиси Я. АКБАРОВ.

Масъул секретарь — М. ЙЎЛДОШЕВА.

Наманган шаҳрида

1987 йил 7 апрелда бўлиб ўтган пул-буюм ютуқли омонатлар бўйича ўтказилган

7-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Ўзбекистон ССРнинг барча омонат кассаларидаги пул-буюм ютуқли омонат кассалари бўйича қуйидаги счёт номерларига ютуқлар чиқди.

Счёт номерлари	Ютуқ миқдори (омонатнинг ўртача суммасига процент ҳисобида)
В-010	25
В-064	25
В-119	25
В-122	200
В-190	25
В-213	25
В-245	25
В-297	25
В-336	25
В-378	50
В-439	25
В-460	50
В-518	25
В-526	25
В-584	100
В-620	25
В-678	25
В-680	25
В-733	25
В-782	25
В-801	25
В-857	25
В-891	25
В-928	25
В-997	100

Счёт сонлари мингдан ортиқ бўлган омонат кассаларида кейинги барча минг рақамли сонлардаги ўша счёт номерлари ҳам ютди, масалан №№ 1010, 2010 ва ҳоказолар, шунингдек В-1119, В-2119, В-3119; В-1122, В-2122 ва ҳоказолар.

Тираж комиссиясининг раиси — Наманган шаҳар Совети ижроия комитети раиси Я. АКБАРОВ.

Масъул секретарь — М. ЙЎЛДОШЕВА.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БИООРГАНИК ХИМИЯ ИНСТИТУТИ
экспериментал-технология лабораторияси мудири (химия фанлари кандидати)
вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 27 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳри, 143-алоқа бўлими, Максим Горький проспекти, 83-уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги
РЕСПУБЛИКА РАҲБАР ХОДИМЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир — янги техника ва илмий-техника жараёни;
доцент — экономика ва иқтисодий таълим.

Конкурс муддати — 25 апрелгача.

Адрес: 700777, Тошкент шаҳри, Луначарский шоссеси, 75-уй. Телефон 67-67-80.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
кафедралар бўйича ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар (профессор ёки доцентлар): математик мантиқ ва программалаштириш (фан доктори), КПСС тарихи, назарий физика, инглиз филологияси;
профессор: КПСС тарихи (фан доктори).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Самарқанд шаҳри, М. Горький хиёбони, 15-уй.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/IV да **Ойна,** 22/IV да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/IV да **Паранжи сирлари.**

Ўзбекистон ССР Олий суди коллективи Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг ёрдамчиси М. Эгамовага отаси

Эгам Бобожонович МАҲМУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Прокуратураси раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари республика прокурорининг катта ёрдамчиси Ш. А. Аҳмедовга қизи

Мунира Шавкатовна АҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари нашриётнинг собиқ директори Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер

Абдулазал Ваҳобович ВАҲОБОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети коллективи республика радиоси музикали редакциясининг катта редактори М. С. Абдурасуловага онаси

Сабура Қурбоновна ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• *Тингланг, томоша қилинг*

21 апрель, сешанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — РСФСР халқ артисти В. Климов чалади. 9.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.40 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Оналарнинг мактаби. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Буржуа «оммавий» маданияти ҳақида. 18.00 — Шу куннинг почтаси. 18.30 — Футбол шарҳи. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Фан ва турмуш. 20.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Швеция — ЧССР. 23.25 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильмлар. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.25 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Рус тили. 13.10 — «Матвейнинг қувончи». Бадиий фильм. 15.15 — Янгиликлар. 15.20 — Революцион плакат. 15.50 — А. Т. Твардовский. «Олис, олисларда». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Халқаро панорама. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ш. Чалаев. Квартет. 21.30 — Время. 22.05 — Саргузашт фильмлар экрани. «Довонда ўқ отилмасин». 23.15 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20— Тонгги тароналар. 16.35 — А. Фадеев. Ҳаёти ва ижоди. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ота-оналар университети. 18.15 — Ёдгорлик туркумидан. С. Хондайлиқий. 19.00 — Ленинизм — давримиз байроғи. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Табиат билан дўстлашиб. 20.00 — Пахтачилик: тажриба ва муаммолар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ленин берган саодат. 21.30 — Время. 22.05 — «Милтиқли киши». Бадиий фильм. 23.35— Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II. 19.35 — «Уфқ». 20.15 — Мактаб ўқувчиларининг химия бўйича Бутуниттифоқ олимпиадаси 20.45 — Заминнинг барча гуллари. 21.00 — Телефильм. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.05 — Театр сизнинг хонадонингизда.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун ҳикоя. 16.00 — Тинчлик ва қуролсизланиш йўли. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Оммабоп қўшиқлар. 19.20 — Ёшлик. 20.15 — Лирик концерт. 20.50 — Шеърият кечаси. 21.10 — Қишлоқ оқшомлари. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.